

Cumhuriyet Döneminde Uşak'ta Matbaa, Gazete ve Dergilerin Tarihsel Gelişim Süreci*

M. Murat ÖNTUĞ*
Hüseyin SARAÇ**

Özet

Şehir ve kazalarda yaşayan insanların toplumsal, kültürel, sosyal ve ekonomik özelliklerini detaylı biçimde öğrenmenin en iyi yolu o yörelerde çıkan gazete ve dergilerin okunmasıdır. Büyük çoğunluğu yerel matbaalarda basılan gazete ve dergiler o toplumda yaşayan insanların gerçek sesleridir. Bu gazete ve dergilerde yazılanlar sayesinde yöredeki her türlü etkinlik hakkında bilgi edinmek mümkün olduğu gibi yörenin sorunları, yerel yönetimlerin aldığı kararları farklı bakış açıları içinde görmek ve değerlendirmek mümkündür. Basın-yayın sektöründe matbaanın hızlı bir gelişim göstermesi yerel gazete ve dergilerin hem nicelik hem de nitelik olarak artmasına sebep olmuştur. Bu makalede Cumhuriyet döneminde Uşak merkezde faaliyet gösteren matbaalar ve matbaa alanındaki teknolojik gelişmeler ve yine bu matbaalarda basılan gazete ve dergilerin yayın hayatlarına başlamaları ve tarihsel gelişim süreçleri yıllar içerisinde değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Uşak, matbaa, gazete, dergi

The Historical Development Process Of Printing, Newspaper And Magazines In Uşak, In The Republican Era

Abstract

The best way to learn communal, cultural, social and economic characteristics of the people who live in cities or country sides is reading newspapers or magazines published in this region. The newspapers and magazines the majority of which are published in the local printing houses

---

* Bu makale, Uşak Üniversitesi tarafından 06-07 Kasım 2008 tarihinde düzenlenen III. Türk Bilim ve Teknoloji Tarih Kongresi (Bilgiden Hayata)'nde sözlü sunulan tebliğin gözden geçirilerek düzenlenmiş halidir.

* Doç. Dr. Uşak Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü.

** Arş. Grv. Nevşehir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü.

are the real voice of the people living in that society. Thanks to the writings in newspapers and magazines, it is possible not only to get information about all kinds of events in that region but also to see and evaluate the local issues and the decisions made by the local authorities in their different perspectives. Rapid developments of printing presses and in the publishing industry have provided an increase in local newspapers and magazines both quantitatively and qualitatively. In this article, the printing houses operating in the center of Uşak during the Republican Era and the technological developments in the printing houses, the beginnings of the broadcast life of these newspapers and magazines printed in this houses and their historical development processes will be evaluated over the years.

Key Words: Uşak, printing, newspaper, magazines

Giriş

Türk gazetecilik tarihi Osmanlı Devletiyle başlamaktadır. Osmanlı döneminde yayımlanan ilk yerel gazete İstanbul'daki Fransız Büyükelçiliği tarafından 1795 yılında Fransızca çıkarılmıştır. Fransız elçiliği 1796 yılında başka bir gazete daha çıkardı. Bu gazetelerde Fransız devrimi düşüncesinin yayılması temel ilke olarak benimsenmişti. 1821 ve 1828 yıllarında İzmir'de Fransızca gazeteler yayımlanmış ve 1828 yılında Mısır'da *Vakayi Mısriyye* adlı bir yerel gazete çıkarılmıştır (Özgen, 2004). Osmanlılarda ilk yaygın Türkçe gazete ise 1831 yılında çıkarılan *Takvim-i Vakayi'*dir. Bu gazetenin toplumun kullandığı tüm dillerde düzenli şekilde çıkarılmaması ve çıkan sayıların ülke genelinde dağıtımında görülen aksaklıklar, vilayet merkezlerinde Türkçe ve gerek duyulursa mahalli dille yayım yapan bir resmi gazetenin basılmasını gerekli kılmıştır. Vilayet gazetelerinin yayım hayatına başlaması taşrada vilayet matbaalarının kurulmasına ve gelişmesine de öncülük etmiştir. Osmanlı Devleti'nde gerçek anlamda gazetecilik ancak 1860'dan sonra kurulabilmiştir. Matbaacılık alanındaki gelişmeler ise gazetecilik etkinlikleriyle birlikte yürümüştür (Koloğlu, 1994). Valilik bünyesinde devlet tarafından açılan bu matbaalarda resmi vilayet gazetelerinin yanı sıra; salnameler, takvimler, ilmî, dinî ve edebî eserler basılmıştır. Vilayet gazetelerinde yayımlanan yazılar genellikle; yönetmelikler, yasalar, tayinler, valilerin yaptıkları konuşmalar, resmi tebliğler,

asayiş ve buna benzer haberlerden oluşmaktadır. Resmi haberlerin dışında araştırma ve inceleme yazıları, şiirlere de yer verilmekteydi. XX. yüzyılın başında Şura-yı Devlet kararıyla, vilayet gazetelerinde yörenin tarımı, doğal kaynakları, halk kültürü ve yörenin gelişimine katkıda bulunacak haberlere ağırlık verilmesi, gazetelerin halkın anlayacağı dille yazılması istenmiştir¹.

Vilayet gazeteleri, basın İstanbul tekeline çıkmasına ve Osmanlı Devleti'nin egemenliği altında bulunan yörelerde gazeteciliğin yaygınlaşmasına, halkın bölge, yurt ve dünya olaylarından haberdar olmasına, şehirlerde sosyo-kültürel hayatta önemli gelişmeler ve değişimler yaşanmasına, taşra şehirlerde yeni sivil gazetelerin çıkarılmasına öncülük etmiştir.

Osmanlı Devleti zamanında Hüdavendigâr Vilayeti'nin Kütahya Sancağı'na bağlı bir kaza olan Uşak, cumhuriyetin ilanından sonra 1924 yılında Kütahya Vilayeti'nin kazası oldu. Uşak'ın Osmanlı döneminde ve cumhuriyetin ilk yıllarında Kütahya'ya bağlı bir kaza olması, şehrin pek çok alanda olduğu gibi, basın alanında da gelişmesine engel teşkil etmiştir. Bu yüzden Uşak'ta basın alanındaki ilk faaliyetler şehrin il olmasından kısa bir süre önce 1949 yılında başlamıştır. Bu makalede ilk olarak Uşak ilinde bulunan matbaalar, daha sonra gazete, dergi ve bültenlerin tarihsel gelişim süreçleri izah edilecektir.

I. MATBAA

Uşak ilindeki yayın hayatı ilki 1936 yılında çıkarılan "*Uşak Halkevi Dergisi*" ile başlamıştır. Bir yıl sonra ikinci sayısı yayımlanan derginin daha sonraki yıllarda başka sayısı çıkarılmamıştır. Uşak'ta bu yıllarda matbaa bulunmadığı için olsa gerek sadece iki sayı çıkan derginin basım yeri İstanbul'dur (*Uşak Halk Evi Dergisi*, 1936). Uşak

---

¹ Vilayet gazeteleri hakkında bkz. Bülent Varlık, "Yerel Basının Öncüsü: Vilayet Gazeteleri" *Tanzimattan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi*, C.I, İstanbul, s.99 vd.; Hediyeullah Aydeniz, "Tarihsel ve Literal Açısından Yerel Gazetecilik", *Türkiye'de Yerel Basın*, İ.Ü. İletişim Fak. Yay. İstanbul, 2007, s.11-15. Ünsal Çığ, "19. Yüzyılda Osmanlı'da Gazetecilik Hareketleri: Takvim-i Vekayi'den Vilayet ve Özel Girişim Gazetelerine", *Türkiye'de Yerel Basın*, İ.Ü. İletişim Fak. Yay. İstanbul, 2007, s.29-76.

şehrinde basın sektörünün temeli olan matbaanın açılması 1949 yılında olmuştur (Öztop, 1996). Uşak eski milletvekili ve belediye reislerinden Alaaddin Tiritioğlu'nun açılmasına önderlik ettiği matbaa Paşa Hanı altında, günümüzdeki yeni Uşak Matbaası'nın bulunduğu yerde yirmi iki ortakla açılmış olup, Eskişehirli Celal Kağnıcıoğlu yazı işlerini, Kütahyalı Matbaacı Talat da teknik tertibini yürütmüştür. Matbaa, basım işlerinin yanı sıra bir de "Kurultay" adlı haftalık gazete çıkarmaya başlamıştır. 1951 yılında ortaklarının anlaşamaması nedeniyle matbaa kapanmıştır. Makine ve parçaları, ortaklardan matbaacı Talat tarafından Kütahya'ya nakledilmiştir (Öztop, 1996).

Uşak'ın 1953 yılında il olmasından sonra basın sektöründe, il genelinde büyük gelişmeler yaşanmıştır. Ancak Uşak'ta matbaa bulunmadığı için günlük çıkarılan gazetelerin bir kısmı Afyon il merkezlerindeki matbaalarda basılmaya başlanmıştır. Uşak'ta günlük olarak çıkarılan gazetelerin il dışındaki matbaalarda basılması pek çok sorunu da beraberinde getirmekteydi. Bunların başında gün içinde yaşanan olayların veya değiştirilmesi gereken haberlerin mesafenin uzun olması gibi sebepler nedeniyle gerekli değişikliklerin yapılmasını engellemekteydi. Bundan dolayı yeni matbaaların Uşak merkezde kısa süre içinde açılmaya başladıkları görülmektedir. Örneğin ilk yayın hayatına 17 Şubat 1954 tarihinde başlayan *Demokrat Uşak Gazetesi* (Demokrat Uşak Gazetesi, 17 Şubat 1954). Altı ay boyunca Afyon ilindeki Sadakat matbaasında basılırken, yukarıda ifade edilen sebeplerden dolayı olsa gerek Uşak il merkezindeki bugünkü Paşa Hanı denilen yerin giriş kapısında "Yeni Uşak Matbaası" Demokrat Uşak gazetesinin yayın sahipleri tarafından açılmıştır. Yine Murat Gazetesi 1953 yılında Uşak'ta yayın hayatına başlamıştır. Bu gazetenin de basımı Afyon'da bulunan Temiz İş Basımevi tarafından yapılmaktaydı (Murat Gazetesi, 27 Kasım 1953). 1954-1956 yılları arasında çıkan Dumlupınar Gazetesi İzmir'de, Halk Yolu ve Hür Uşak Gazeteleri Afyon'da basılıp Uşak'ta dağıtımları yapılmaktaydı. Bu üç gazetenin de Uşak ilinde gazetelerini basacak matbaaları olmadığından dolayı il dışında basılmaları gazete sahiplerine ekonomik açıdan büyük külfetler getirmiştir. Bu yüke

daha fazla dayanamayan bu gazeteler iki yıl sonra yayın hayatını durdurmak zorunda kalmışlardır.

Gazete sektöründeki hızlı gelişmeler Uşak şehrindeki matbaaların hızlı şekilde artmasına ve yeni gelişmiş matbaa teknolojilerinin kullanılmasına zemin hazırlamıştır. Eskiden çıkarılan gazetelerde “*Litografya Matbaa*” dediğimiz kireç taşı üzerine yağlı mürekkeple çizilmiş şekil ve yazıların basım sanatı ile yapılan matbaacılık², günümüzde ilerleyen teknolojiyle birlikte “*Tipograf*” ve “*Modern Ofset*” gibi yerini daha modern matbaa makinelerine bırakmıştır. Uşak ilinde bugün kullanılan matbaalarda tipograf ve ofset özelliklerine sahiplerdir (Bkz. Tablo-1). Bu iki tip matbaacılık kısaca şöyle tariflendirilebilir:

Tipograf Matbaa: Yazıyı bir forma sokma sanatı ve tekniğidir. Font (yazıtipi), font büyüklüğü, satır uzunluğu, satır arası boşluk ve benzeri unsurların birleşimiyle yapılır. Yayınlanacak yazınsal içeriği bir forma sokulması veya tasarımı olarak tanımlanabilir.

Modern Ofset: Genellikle (teneke ofset hariç) kâğıt yüzeyine baskıda kullanılan baskı tekniğidir. Günümüzde gazete, dergilerin, kitapların, broşürlerin, faturaların, kartvizitlerin ve karton ambalajlarının basımında kullanılır.

Uşak’taki matbaa sahipleriyle yapılan röportajlarda bu sahadaki teknolojik gelişmelerin takip edildiği fakat başta ekonomik sebepler olmak üzere bu sektörde yeni modern aletlerin alınmadığı ve mevcut eski makinelerin kullanılmasına devam edildiği anlaşılmaktadır. Ayrıca matbaa alanında yetişmiş profesyonel bir kadronun oluşmadığı iş yeri sahiplerinin hemen hemen tamamının baba mesleği olarak matbaacılık işi yaptıkları görülmüştür. Uşak ilindeki matbaalarda kullanılan makinelerin büyük çoğunluğu yaklaşık kırk yıldır kullanılmaktadır. Matbaalarda kullanılan makinelerin tamamı yurt dışından ithal edilmiştir. Bütün matbaalarda mevcut olan ofset ve tipo türü makinelerin çoğu Alman

---

² Örneğin, Balıkesir ilinde çıkarılan Balıkesir, Yıldırım ve Karesi gazeteleri ilk olarak litografya makineleriyle taş basım olarak çıkarılmıştır. Bkz. Abdülmecit Mutaf, “Osmanlı Dönemi Balıkesir Mahalli Basını ve Kültür Hayatına Katkıları”, *I. Balıkesir Kültür Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri*, (1-2 Haziran 1998), Balıkesir, 1999, s.431-432.

yapımı *Heilderberg* model olup, ayrıca Fransızlara ait makineler 1960 yıllarda üretilmiştir. Bunun yanında İngiliz, Japon yapımı makineler de matbaalarda kullanılmaktadır. Türk yapımı kesim aletleri başta olmak üzere değişik türde matbaa makineleri de matbaalarda kullanılmaktadır. Bilginin gelecek kuşaklara aktarılması, çoğaltılması, yayılmasında çok büyük rol oynayan matbaalar, büyük şehirlerde yeni model modern makinelerle basım işleri yapılırken, Uşak'ta matbaayla uğraşan kişiler eksiklerini ancak yeni model bilgisayarlar ve iletişim teknolojilerine sahip programlar kullanarak kapatmaya çalışmaktadırlar.

Tablo-1 Uşak İl Merkezinde Geçmişten Günümüze Bulunan Matbaalar

Matbaa Adı	Tipi	Kuruluş Tarihi
-	-	1949
Yeni Uşak	Ofset	1954
Akın	Ofset	1955
Gürel	Ofset	1955
Kanaat	Ofset-Tipo	1958
Saraçoğlu	Ofset-Tipo	1965
Atlas	Tipo	1967
Duman	Ofset-Tipo	1967
Tekin	Ofset-Tipo	1973
Yurt	Ofset-Tipo	1973
Ufuk	Tipo	1978
Özler	Ofset-Tipo	1982
Anadolu Ofset (Ayka)	Ofset-Tipo	1983
Özbaş	Ofset-Tipo	1984
Mert ofset	Ofset-Tipo	1985
Doğuş	Ofset-Tipo	1985
Hür Ofset	Ofset	1985
Özkaya	Ofset-Tipo	1990
Şafak	Ofset-Tipo	1991
İleri	Ofset-Tipo	1991
Ak ofset	Ofset-Tipo	1993
Ata	Ofset	1993
Başak	Ofset-Tipo	1993
Batıkol	Ofset-Tipo	1994
Yüksel form	Ofset-Tipo	1999

Mefa Ofset	Ofset-Tipo	2000
Kozak Ofset	Ofset-Tipo	2005
Olay Gazetesi	Ofset	2007
Sim Ofset	Ofset-Tipo	2007
Bölgem	Ofset	2008

Yeni Uşak Matbaası: 1954-1989 yılları arasında İsmail Saraçoğlu tarafından kurulmuştur. Matbaada Demokrat Uşak Gazetesi'nin basımını yapılmıştır. Matbaayı İsmail Saraçoğlu'ndan devralan kardeşi Sabri Saraçoğlu matbaanın adını Saraçoğlu Matbaası adını vererek adını değiştirmiştir. Matbaada hangi tür makinelerin kullanıldığı tespit edilememiştir³.

Akın Matbaası: 1955 yılında Uşak'ta yayımlanan Akın Gazetesi aynı ismi taşıyan matbaa tarafından basılmaktaydı. 17 Kasım 1955 tarihli gazetenin ilk nüshasında Akın Matbaası hakkında verilen ilanda matbaa Akın gazetesinin yanı sıra kitap, mecmua, fatura ve davetiye gibi değişik baskıların yapılabileceği ifade edilmektedir (Akın Gazetesi, 17 Kasım 1955).

Gürel Matbaası: 15 Aralık 1955 günü yayın hayatına başlayan *Halkın Sesi Gazetesi*'nin basım yeri ve idarehanesi Gürel Matbaası'dır (Halkın Sesi Gazetesi, 15 Aralık 1955). Gürel Matbaası muhtemelen bu tarihten önce açılmıştır. Matbaada 01.06.1956 tarihinde yayın hayatına başlayan *Gürel Gazetesi* de basılmaktaydı (Gürel Gazetesi, 01.06.1956). Matbaada günümüzde kadar gelemediği için kullanılan makineler hakkında bilgi edilememiştir.

Kanaat Matbaası: 1958 yılında Akşit Kocaoğlu tarafından kurulmuştur. 1963 yılında Mehmet Başakçı tarafından devir alınmıştır. 1961'den 1982 yılına kadar bugünkü Mende Pazarı muhitinde matbaacılık faaliyetini sürdürmüştür. 1982 yılına kadar matbaa üç kardeş tarafından yürütülmüştür. Daha sonra 1992 yılında üç kardeşten biri olan Yılmaz Başakçı ayrılarak kendi matbaası olan Başak Matbaası'nı kurmuştur. Diğer kardeşlerden olan Mustafa ve Yüksel kardeşler 2000 yılına kadar Kanaat Matbaası'nda birlikte çalışmaya devam etmişlerdir. Kardeşlerden Mustafa Başakçı 2000

³ Aydın Saraçoğlu, 19.09.1966, Uşak doğumlu. (10.10.2008 tarihli röportaj).

yılında ayrılarak Mefa Ofset Matbaası'nı kurmuştur⁴. Kanaat matbaası günümüzde de faaliyetini sürdürmektedir. Kanaat Matbaası'nda kullanılan makine çeşitleri ise şöyledir: 1985 model İngiliz yapımı Gestetner makine, ofset tek renk 25x35 cm baskı alanı, Riyobi sürekli form makinesi iki renk ofset, Japon yapımı, ebadı 12 inç 36 cm'dir. Aybakar marka, dört düğmeli giyotin (bıçak, kesim için kullanılan makine), Alman yapımı Heilderberg 25x35 cm maşalı tipo baskı makinesi, zımba makinesi ve tel dikiş makinesi vardır.

Saraçoğlu Matbaası: Saraçoğlu matbaasının olduğu yerde önceden Yeni Uşak Matbaası bulunmaktaydı. Kuruluşunu İsmail Saraçoğlu'nun yaptığı matbaa, İsmail Saraçoğlu'nun kardeşi Sabri Saraçoğlu 1965 yılında matbaayı devralarak, matbaanın adını Saraçoğlu Matbaası olarak değiştirmiştir. Matbaa, 1969 yılında Akın Dergisi'nin ve Dünkü Bugünkü Uşak Halk Eğitimine Yardım Derneği Dergisi'nin basımını da yapmıştır. İsmail Saraçoğlu'nun matbaasının adı Gürel Matbaasıydı. Gürel Matbaası o dönemde bugünkü Ticaret ve Sanayi Odası altında faaliyet göstermekteydi⁵. Halen yayın hayatına devam eden Saraçoğlu matbaasında kullanılan makine çeşitleri şöyledir: 1984 model 25x35 cm baskı alanlı Gestetner ofset baskı makinesi, 1950 model İtalyan yapımı alfa bıçak makinesi, 1968 model Çekostovak yapımı Grafopress tipo baskı makinesi, 1968 model Alman yapımı tel dikiş makinesi, 1950 model İtalyan yapımı delikli zımba makinesi gibi makineler bulunmaktadır.

Duman Matbaası: 1967 yılında yayın hayatına başlayan Uşşak Postası Gazetesi'nin basıldığı matbaadır (Uşşak Postası, 19 Temmuz 1967). Duman Matbaası daha sonra ismi değişerek Atlas Matbaası adını almıştır. Günümüzde basım faaliyetlerini bu isimle devam ettirmektedir.

Tekin Matbaası: 1973 yılında Abdullah Tekin tarafından faaliyete geçirilmiştir. İki yıl faaliyetine devam eden matbaa, 1975 yılında Muzaffer Özkaya'ya, 1976 yılında Niyazi Erşahin'e, daha sonra Hasan Kozak'a geçmiştir. 1977-1987 yılları arası Hasan Kozak'ta kalmıştır. 1987 yılında şuan matbaanın sahibi olan Kadir

---

⁴ Yüksel Başakçı, 07.05.1960, Uşak doğumlu. (10.10.2008 tarihli röportaj).

⁵ Aydın Saraçoğlu, 19.09.1966, Uşak doğumlu. (10.10.2008 tarihli röportaj).

Balta'nın ağabeyi olan İbrahim Balta 1987-1990 yılına kadar çalışmıştır. 1990 yılından itibaren de matbaanın sahibi Kadir Balta olmuştur⁶. Basım faaliyetine devam eden matbaada bulunan makine çeşitleri ise aşağıdaki gibidir: Türk yapımı, kuş marka tek renk baskı tekniği, 1988 model 26x35 cm baskı alanı olan, tipo baskı makinesidir. (Uşak ilinde aynı tür makineler arasında tek Türk yapımı olan makinedir). İngiliz yapımı 1985 model, Gestetner marka, 25x35cm baskı alanı olan, tek renk, ofset baskı makinesidir. Toros marka, Türk yapımı, kesme makinesi, Türk yapımı Göztepe marka, zımba dikiş makinesi, Alman yapımı Heilderberg marka 40x57cm baskı alanı olan tek renk, ofset türü makinesi ve kaşe makinesidir.

Yurt Matbaası: Günlük olarak 1973 yılında çıkarılan Uşak Yurt Gazetesi aynı adlı matbaada basılmaktaydı (Uşak Yurt Gazetesi, 1 Haziran 1973). Bugün Uşak ilinde Yurt Matbaası adında bir matbaa faaliyet göstermemektedir.

Ufuk Matbaası: 3 Temmuz 1978 tarihinde Hüseyin Ali ve Cafer Demir kardeşler tarafından açılmıştır. Fakat kardeşlerin sağlık sorunlarından dolayı matbaa 2006 yılında basım hayatına son vermek zorunda kalmıştır. Matbaada 25x35 cm baskı alanı bulunan tipo türü maşalı baskı makinesi bulunmaktadır⁷.

Özler Matbaası: Uşak Haber Gazetesi'nin basımı için 6 Haziran 1982 tarihinde Coşkun Özler tarafından kurulmuştur. Matbaada İlk Haber Gazetesi'nin de basımı yapılmaktadır⁸. Son on yıldır gazetelerin basımı renkli olarak çıkartılmaktadır. Basıma halen devam etmekte olan matbaada kullanılan makine çeşitleri şunlardır: Alman yapımı, Heilderberg 64x91.5cm baskı alanı olan, ofset ve çift renk baskı (renklerin canlı ve daha iyi çıkmasını sağlar) yapabilen makine çeşididir. Geto Heilderberg 36x52cm baskı alanına sahip tek renk baskı makinesidir. Alman yapımı Heilderberg 56x77cm, kazanlı kesim makinesidir. Kesim kutu, kırım, dosya, oval kesim, işlerinin yapımında faydalanılır. Heilderberg maşalı, tipo baskı tekniğine sahip baskı makinesidir. Türk malı Polar 92 cm'lik tam otomatik kesim makinesi (giyotin), Süpermak etiket makinesi (japonakmaz

⁶ Kadir Balta, 03.02.1961 Uşak doğumlu, (24.10.2008 tarihli röportaj).

⁷ Cafer Demir, 25.08.1961 Uşak doğumlu, (03.11.2008 tarihli röportaj).

⁸ Hüsnü Kazım Özler, 04.05.1964 Uşak doğumlu, (10.10.2008 tarihli röportaj).

dedikleri kumaşa baskı yapan makine, battanilerin kenarlarında marka belirlemede kullanılan bez parça). Türk yapımı, Şahin marka kalıp delme makinesi, Selefon makinesi (yapılan baskıyı parlaklaştırıp baskıya koruyucu özellik katan makinedir, baskıyı su ve nemden korur).

Anadolu Ofset (Ayka Matbaası): Anadolu Matbaası Sefa Bartın tarafından ilk olarak 1983 yılında kurulmuştur. Daha sonra Anadolu matbaasında işçi olarak çalışan Ayhan Kanı Arı tarafından 2007 yılında devralınmış, bu kişi tarafından matbaanın adı Ayka Matbaası olarak değiştirilmiştir⁹. Matbaada kullanılan makine çeşitleri şunlardır: Alman yapımı Heilderberg 41x57cm, pompalı ofset, tek renkli makine çeşididir. Grafopress 25x35cm baskı alanı, maşalı, tipo makine çeşididir. Türk yapımı 72 cm Kaym marka kesim makinesi. Kalıp pozlama makinesi (ışın aktarmalı alüminyum pozlama). Türk malı Perforaj marka delgi makinesi.

Özbaş Matbaası: Muzaffer Özkaya ile birlikte bacanağı olan Veli Baş birlikte 1984 yılında Özbaş matbaasını açmışlar, daha sonra Veli Baş 2007'nin sonuna kadar matbaanın faaliyetini devam ettirmiş, Veli Baş'ın ölümüyle, matbaada işçisi olarak çalışan Recep Çidem, 2008 yılında matbaayı satın almıştır¹⁰. Matbaa halen faaliyettedir. Matbaada kullanılan makine çeşitleri şunlardır: 1950 model alman yapımı Heilderberg 25x35cm baskı alanlı tipo makine çeşidindedir. Alman malı, Presto marka yapımı ne zaman olduğu bilinmeyen tamamen elle sallama, yarı otomatik makinedir. Bu makinede kitap ciltleme, kırım ve kesim işleri yapılmaktadır. Gestetner ofset türü, 26x35 cm baskı alanı, bilgisayar destekli makine çeşididir. Türk malı 70x100cm ebadında kesim alanı Aybakar kesim makinesi. Türk malı Konbinak marka dikiş makinesi, Türk malı Üsgül marka zımbalama makinesi, Türk malı el yapımı kalıp çekme makinesi.

Mert Ofset Matbaası: 1985 yılında ortakları ile birlikte Ar Ofset olarak matbaacılık sektörüne giren Bülent Dolapçı, ortaklarıyla anlaşamaması üzerine ayrılmış ve matbaanın adını Mert Ofset olarak değiştirmiştir. Basım hayatına devam etmektedir¹¹. Matbaadaki

---

⁹ Ayhan Kanı Arı, 20-12-1983 Uşak doğumlu, (10.10.2008 tarihli röportaj).

¹⁰ Recep Çidem, 26.08.1976, Uşak doğumlu, (09.10.2008 tarihli röportaj).

¹¹ Bülent Dolapçı, Uşak doğumlu, (10.10.2008 tarihli röportaj).

makine çeşitleri şunlardır: Alman yapımı Heilderberg model pompalı, tek renk baskı teknolojisine sahip, 41x57cm baskı alanı, ofset türü makine çeşididir. Alman yapımı Heilderberg model, maşalı, tipo makine çeşidindedir. Japon yapımı, Riyobi marka Uşak'a ilk olarak 2000 yılında getirilen sürekli form makinesi, Türk malı Kaym marka giyotin (kesme makinesi).

Doğuş Matbaası: Halil Aslan tarafından 1985 yılında kurulmuştur. 1998 yılında beri matbaayı Halil Aslan'ın eşi işletmektedir¹². Günümüzde faaliyetine devam eden matbaa da şu makineler mevcuttur: 1965 model Alman yapımı Heilderberg 40x57cm baskı alanı, ofset, pompalı basım makinesidir. Japon yapımı 25x35cm baskı alanı Hamada ofset makine, küçük ebatlı olup boyutlu baskılarda kullanılır. Çekostovak yapımı Grafopress marka tipo baskı makinesidir. Türk malı Aybakar kesme bıçağı ve Türk malı Bilmak marka kalıp çekme makinesidir.

Hür Ofset (Kököz Matbaası): 1985 yılında Hasan Tahsin Beşçi tarafından açılmıştır. 2003 yılında matbaa bütün teknik donanımlarıyla birlikte Çetin Köküz satın alarak Sivasslı ilçesinde bulunan Köküz Matbaası'nın ikinci şubesini Uşak'ta açmıştır. Matbaada bulunan makineler şöyledir: Heilderberg marka ofset türü 40x57 cm baskı alanı ve Gestetner 211 marka 21x29,5 cm baskı alanı olan makine, bez kumaşa baskı yapan etiket makinesi bulunmaktadır¹³.

Özkaya Matbaası: Muzaffer Özkaya oğlu Fatih Sultan ile birlikte 1990 yılında Özkaya matbaasını kurmuşlardır. 2003 yılında matbaayı Fatih Sultan Özkaya üzerine almıştır¹⁴. Faaliyetine günümüzde devam etmekte olan matbaada bulunan makine çeşitleri şunlardır: Alman yapımı Heilderberg 46x64 cm baskı alanlı, ofset baskı makinesidir. Gestetner 25x35cm baskı alanı, ofset çeşidi baskı makinesidir. Alman yapımı Heilderberg marka iki adet maşalı tipo türü baskı makinesi, Bilgisayar destekli form makinesi, Türk yapımı giyotin (kesim) makinesi, Türk yapımı tel zımba makinesi, Türk

¹² Halil Aslan, 01.01.1960 Uşak doğumlu, (10.10.2008 tarihli röportaj).

¹³ Serdal Köküz, 12.01.1983 Uşak doğumlu, (05.11.2008 tarihli röportaj).

¹⁴ Fatih Sultan Özkaya, 01.11.1974 Uşak doğumlu, (11.10.2008 tarihli röportaj).

yapımı dikiş zımba makinesi, Türk yapımı spraili cilt makinesi ve Türk yapımı kaşe makinesidir.

Şafak Matbaası: Mustafa Aslan tarafından 07 Nisan 1991 tarihinde açılmıştır. Matbaada kullanılan makine çeşitleri şunlardır¹⁵: Grofopres marka, 25x35cm baskı alanlı, maşalı tipo baskı makinesi, Gesnetter tek renkli, 25x35 cm baskı alanı olan ofset baskı makinesidir. Türk malı 57x82 cm ebadında kesim yapan kesme makinesi ve Türk malı kaşe makinesidir.

İleri Matbaa: 1991 yılında Muhterem Balta ve Mustafa Birliktir ortaklığıyla kurulmuştur. Daha sonraları bu matbaada işçi olarak çalışan Bilal Aydın 10 Ocak 1998 tarihinde matbaayı devralmıştır¹⁶. Matbaada bulunan makineler şunlardır: 1970 model Alman yapımı Heilderberg pompalı, 41x57cm baskı alanlı ofset tek renk, baskı makinesidir. 1968 model 110 Arma, Alman yapımı, Heilderberg marka tipo, maşalı, 25x33 cm baskı alanı olan makine türüdür. Fransız yapımı, Gestetner marka, 41x36 cm baskı alanı, ofset baskı makinesidir. Türk yapımı Kaym marka bıçak (kesim) makinesi, Türk yapımı dikiş makinesi, Türk yapımı ayaklı perforaj (delikli zımba) baskı makinesidir.

Ak Ofset Matbaa: 1 Kasım 1993 yılında basım hayatına giren matbaa, Bülent Dolapçı ve Mürvet Çümen ortaklığıyla kurulmuştur. Bülent Dolapçı'nın ortaklıktan ayrılmasıyla matbaa Fatih Çümen ve Mürvet Çümen ortaklığıyla faaliyetine devam etmiştir¹⁷. Matbaada kullanılan makine çeşitleri şöyledir: Geto marka ofset 32x46 cm baskı alanı olan çift renkli baskı yapabilen makinedir. Alman yapımı Gesnetter model makine 32x46 cm baskı alanı, tek renk ofset baskı makinesidir. Alman yapımı Heilderberg eski düzen kesim yapan Nümaratür baskı makinesidir. Türk malı polar kesim makinesi, Türk yapımı kaşe makinesi, Dijital baskı matbaası bulunmaktadır. Günümüz baskı ve reklam teknolojisini birlikte renkli olarak kullanmaktadır.

Ata Matbaası: 1993 yılında Ata Matbaası ve Serigrafi olarak Necdet Seyhan tarafından kurulmuştur. 2006 yılında matbaanın

---

¹⁵ Mustafa Aslan, 26.11.1965 Uşak doğumlu, (10.10.2008 tarihli röportaj).

¹⁶ Bilal Aydın, 01.01.1971 Uşak doğumlu, (10.10.2008 tarihli röportaj).

¹⁷ Fatih Çümen, 16.10.1978 Uşak doğumlu, (10.10.2008 tarihli röportaj).

sahibi olan Necdet Seyhan'ın ölmesiyle kardeşi olan Ali Seyhan tarafından matbaanın kapsamı küçültülerek sadece mühür ve kaşe işlemlerine devam etmiştir¹⁸. Faaliyetini günümüzde sürdüren matbaa da kaşe makinesi ve lazer kaşe makinesi bulunmaktadır.

Başak Matbaası: Kardeşleriyle birlikte çalıştıkları kanaat matbaasından ayrılarak, Yılmaz Başakçı tarafından 1 Ocak 1993 yılında kurulan matbaa, günümüzde de faaliyetine devam etmektedir¹⁹. Matbaada var olan makine çeşitleri şunlardır: Alman yapımı Heilderberg marka 46x57 cm baskı alanına sahip olup, renkli ve ofset türü makine maşalıdır, tipo eski düzen baskı yapan numarator baskı yapma işine de yaramaktadır. Gestetner 211 model 25x35 cm baskı alanı, ofset türü makine çeşitlerindedir. 85 cm'lik kesim bıçağı vardır.

Batıkol Matbaası: 1990 tarihinde İbrahim ve Hüseyin Bostancı kardeşler tarafından Batı Matbaası adıyla kurulmuştur. Kardeşi Hüseyin Bostancı'nun 1993 yılında matbaayı İzmir'e taşıması üzerine İbrahim Bostancı, bir sene sonra 1994 yılında kendi matbaası olan Batıkol Matbaası adında bir matbaa kurmuştur. Matbaada bulunan makineler şunlardır²⁰: Alman yapımı Heilderberg 46x62 cm baskı alanına sahip tek renk, ofset türü matbaa çeşididir. Türk yapımı 100x70 cm ebadına sahip kalıp çekme makinesi, Türk yapımı kesme makinesi, Türk yapımı dikiş makinesi, Türk yapımı delgi makinesi.

Yüksel Form Matbaası: 13 Temmuz 1999 tarihinde basım hayatına girmiştir. Sahibi Mehmet Yüksel'dir. Matbaada kullanılan makineler şunlardır²¹: Alman yapımı 46x64 cm baskı alanına sahip, Heilderberg model ofset türü makine çeşididir. 110 arma model, maşalı tipo baskı makinesi, Türk yapımı, Üskül marka 72 cm kesim ölçüsü olan makine, 1987 model Alman yapımı V38 Rolantmatik bilgisayar destekli sürekli form makinesi, Dört ren baskı yapabilen, kapasitesi geniş makine, Yan ve dikey ferferaj (kâğıtların birbirinden kopmasını sağlayan aparat) yapımında kullanılır. Alman yapımı ultra harman makinesi vardır.

¹⁸ Ali Seyhan, 06.09.1978 Uşak doğumlu, (11.10.2008 tarihli röportaj).

¹⁹ Yılmaz Başakçı, Uşak doğumlu, (10.10.2008 tarihli röportaj).

²⁰ İbrahim Bostancı, 06.09.1958 Uşak doğumlu, (10.10.2008 tarihli röportaj).

²¹ Mehmet Yüksel, 01.01.1977 Uşak doğumlu, (10.10.2008 tarihli röportaj).

Mefa Ofset Matbaası: 22 Şubat 2000 yılında kurulmuştur. Matbaa sektörüne 1975 yılında giren Mustafa Celalettin Başakçı tarafından kurulmuştur. 1975 tarihinde Kardeşler Matbaası'nın sahibi olan Mustafa Bey, Kardeşler Matbaası faaliyette iken Başak Gazetesi'ni çıkarmışlar, fakat özel nedenlerden dolayı matbaanın 1977'de kapatılmıştır. Günlük olarak çıkartılan Başak Gazetesi siyasi gazete olup, baskısı renksizdi ve yazı işleri müdürü Nermin Başakçı idi. Başak Gazetesi Kanaat matbaasında tekrar basılmaya başlanarak yayın hayatına 1983 yılına tekrar devam etmiştir. Mefa Ofset Matbaası'nın başında bulunan Mustafa Celalettin Başakçı, Uşak'taki en eski matbaacılardan²². Mefa Ofset matbaasında bulunan makine çeşitleri şunlardır: 1968 Alman yapımı Heilderberg model, 40x57cm baskı alanı, kazanlı ofset türü makine, 1985 model İngiliz yapımı, Gestetner 25x35 cm baskı alanına sahip ofset türü baskı makinesi, 1964 model Alman yapımı Heilderberg maşalı, tipo türü makine, 1985 model Türk yapımı Aybakar kesme makinesi, Türk yapımı zımba makinesi, Türk yapımı ferferaj makinesi, 2008 model Alman yapımı Conan marka dijital, renkli fotokopi makinesi ve 1995 model 70x100 cm kalıp kontak makinesidir.

Kozak Matbaası: 10 Şubat 2005 tarihinde Süleyman Kozak tarafından faaliyete girmiştir. Günümüzde basıma devam edilen matbaada bulunan makineler şunlardır²³: 1972 model Alman yapımı Heilderberg marka, 46x64 cm baskı alanı, pompalı ofset türü matbaa, Alman yapı Heilderberg 25x35 cm baskı alanı olan, maşalı tipo türü baskı makinesi, İngiliz yapımı Gestetner ofset türü baskı makinesi, Türk malı 72 cm kesim ebadı olan, Kaym marka kesim makinesi. Kalıp pozlama makinesi bulunmaktadır.

Olay Gazetesi Matbaası: 01 Ocak 2007 tarihinde Abdurrahman Yavuz tarafından kurulmuştur. Matbaada Olay Gazetesi ve Bir Eylül Gazetesi'nin basımı yapılmaktadır. Matbaada kullanılan makine çeşitleri şunlardır²⁴: 1985 model Alman yapımı Heilderberg 46x64cm baskı alanı olan tek renk pompalı ve ofset türü

---

²² Mustafa Celalettin Başakçı, 06.11.1954 Uşak doğumlu, (11.10.2008 tarihli röportaj).

²³ Süleyman Kozak, 10.06.1960 Uşak doğumlu, (10.10.2008 tarihli röportaj).

²⁴ Ali Karaca, 13.07.1962 Uşak doğumlu, (10.10.2008 tarihli röportaj).

makine, Türk malı Kaym marka 76 cm'lik kesme makinesi ve kalıp pozlama makinesidir.

Sim Ofset Matbaası: 11 Haziran 2007 tarihinde Nezihe Hatun Karahan tarafından Yenigün Gazetesinin basımı için açılmıştır²⁵. Baskı operatörü Abdurrahman Üreci'dir. Matbaada, Yenigün Gazetesi, Çağdaş Uşak Gazetesi ve Uşak Belediyesine ait şehir bülteninin basımı yapılmaktadır. Matbaada kullanılan makineler aşağıdaki gibidir: 1972 model Alman yapımı Heilderberg marka 64x90 cm baskı alanı ofset türü, tek renk baskı kapasitesi olan makine, 2000 model Türk yapımı büyük marka kalıp pozlama makinesidir.

Bölgem Matbaası: 26 Ağustos 2008 tarihinde Sedat Özalp tarafından Bölgem Gazetesi'nin basımı için Uşak'ta açılmıştır. 240 m² alana kurulmuş olup, ofset baskı teknolojisi kullanılmaktadır. 1991 model Alman yapımı Heilderberg ofset türü, dört renk baskı teknolojisine sahip baskı tekniği olan matbaa bulunmaktadır.

II. GAZETELER

Gazeteler, yayımlandığı bölgedeki insanların sorunlarını dile getirmek, yerel unsurları öne çıkarmak ve kamuoyu oluşturmak konusunda oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Zaten okuyucuların yerel basından beklentileri de bu yönde olmaktadır (Erdem, 2007). Yerel basın araçlarından biri olarak görülen gazeteler, yurdun değişik yerlerinde il, ilçe ve beldelerde günlük, haftalık, aylık yayınlanan ve bu yayımlandığı bölgenin haber ve sorunlarını dile getirir. Ayrıca halkın isteklerini ve ihtiyaçlarını da yetkililere bildirmeyi amaç edinen yazılı basın organlarından biridir. Küreselleşme olgusu bağlamında yerel gazetelerin toplum hayatındaki yeri gittikçe önem kazanmıştır. Günümüzde yerel gazetelerin toplum hayatındaki önemi çok büyüktür. İl, ilçe ve yörelerin birer parçası olduklarından ulusal gazeteciliğin ulaşamadıkları yerlerde, yerel basın bu boşluğu doldurmada büyük önem arz etmektedir.

Uşak'taki yerel gazetelerin yapıları küçük ölçekli ticari işletmeler şeklindedir. Amaçları her ne kadar habercilik yaparak kamu hizmetinde bulunmaksa da ticari anlamda kar ederek

---

²⁵ Abdurrahman Üreci, 01.01.1981 Uşak doğumlu, (23.10.2008 tarihli röportaj).

hayatlarını devam ettirdikleri görülmektedir. Ancak Uşak'taki her yerel gazete sadece kar etmek ya da kamu hizmeti yapmak amacına sahip değildir. Uşak yerel gazeteleri kuruluş, yayın politikası, içerik ve amaç gibi özellikleri bakımından farklılık göstermektedirler. Uşak'ta basım hayatı başladıktan bu yana gazetelerin çıkartılma sebeplerini aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür:

* Gazeteciliği asıl işi olarak yapma amacı taşıyanlar; bu gazetelerin çoğu uzun yıllar öncesinden kurulmuş olup, gazetecilik mesleği babadan oğla geçmiştir.

* Matbaa sahipleri tarafından çıkartılan yerel gazeteler; bu tür gazeteler genellikle gazetecilik dışında kâr amacının artırılmasına yönelik olarak reklamlar, el ilanları dağıtmak gibi çeşitli çalışmalar yapmaktadırlar.

* Siyasi olarak çıkartılan gazeteler.

* Resmî ilanlardan reklam alarak kâr amacı güden gazeteler.

* Seçim döneminde çıkan fakat seçim atmosferi bitiminde kapanan gazeteler.

Yerel medya yerelliğini ve bağımsızlığını koruduğu sürece gelişebilir ve yayın hayatını sürdürebilir. Uşak yerel medyası çalışanları ile yaptığımız röportajlar sonucunda, yerel medyanın ciddi ekonomik ve yasal zorluklarla karşı karşıya bulunduğu anlaşılmıştır. Uşak'ta çıkartılan gazetelerin temel sorunları teknoloji, sermaye, yetişmiş eleman, satış ve içerik sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. Ulusal medyanın teknoloji üstünlüğüne karşın yerelde çıkan gazetelerin ilişkisi olduğu çevreye fiziki ve toplumsal yakınlığı vardır. Bu durum yerel gazeteleri avantajlı kılmaktadır. Araştırmalar sonucunda, Uşak kentinin yerel medyası, bütün olumsuzluklara rağmen ayakta durmaya çalıştığı ve önemli sorunları gündeme taşıyarak kısmen de olsa demokratik kültürün yayılması ve gelişmesine önemli katkılar sağladığını söylemek mümkündür. Uşak yerel medyasının yaşadığı temel sorunlar diğer illerimizdeki yerel medyaların yaşadığı sorunlarla aynı paraleldedir. Bu konuda ekonomik açıdan ve yasal bakımdan yerel medyanın desteklenmesi, ülkemizdeki demokrasi kültürünün yerleşmesi ve gelişmesi bakımından son derece önemli olacaktır.

Uşak il olduktan sonra yayın sektöründe büyük bir artış olmuştur. Özellikle il içinde ona yakın gazete yayın faaliyetine geçmiştir. Uşak'ın 1953 yılında il olmasından sonra 1954 yılı içinde bazı Uşaklı girişimciler, gazete çıkarma faaliyetlerine girmişlerdir. Ahmet Seyhan *Hür Uşak Gazetesi*'ni, Ali Uluğ *Murat Gazetesi*'ni, Celal Kağncıoğlu *Halkın Sesi Gazetesi*'ni ve diğer müteşebbisler *Halk Yolu*, *Dumlupınar* adlı gazeteleri çıkarmışlardır. Bu gazetelerden, *Dumlupınar Gazetesi* İzmir'de, diğerleri de Afyon'da basılıyordu. Müteşebbislerin Uşak'ta kendilerine ait bir matbaaları olmadığından, gazete çıkarmaları zor şartlar altında oluyordu. Nihayetinde bu güçlüğe dayanamayan müteşebbisler, kısa süre sonra neşriyatlarını durdurmak zorunda kalmışlardır. Ekonomik sebepler başta olmak üzere ilde matbaa olmaması gibi sebeplerden dolayı gazeteler çok uzun ömürlü olmamıştır. Kurultay, Murat, *Dumlupınar*, *Halk Yolu*, *Hür Uşak*, *Akın Gazetesi* yayın hayatına bir iki yıl devam ederken, *Demokrat Uşak*, *Halkın Sesi*, *Gürel*, 30 Ağustos gazeteleri sadece beş altı ay gibi kısa süre yayın hayatlarını sürdürebilmişlerdir.

Uşak ilinde 1954-1956 yılları arasında yayında olan gazeteler içeriğini, Türkiye ve ilin sorunlarını dile getiren yazılar oluşturmaktadır. Genelde iki veya dört sayfa olan gazetelerin ilk sayfalarında Türkiye ve ilde meydana gelen haberlere yer verilirken, son sayfalar reklamlara ve spor haberlerine ayrılmıştır. Uşak'ta gazetecilik daha sonraki senelerde de kısa süreli yayın hayatıyla dalgalı bir süreç göstermiştir. 1980 yılından itibaren yerel gazetelerin yayın hayatı daha uzun süreli olmuştur. Bu yıllarda ve sonrasında çıkan gazetelerin büyük bölümü günümüzde de yayınlarını devam ettirmektedir. Uşak'taki yerel gazetelerin bazıları 2000 yılından itibaren komşu şehir ve kazalar hakkında haberler yapmaya başlayarak yerel gazetecilikten, bölge gazetesi olma yoluna yönelmişlerdir.

Uşak ilinde yayınlanmış ve yayınlanmakta olan gazetelerin geçmiş tarihten günümüze kadar ki yayın süreci aşağıda işlenecektir. Burada öncelikle gazetelerin hangi tarihte yayın hayatlarına başladığı ve sona erdiği, gazetelerin kimler tarafından kurulduğu, çıkış amacı, ne kadar ücretle satıldığı, hangi matbaalarda basıldığı gibi konular işlenecektir (Bkz. Tablo-2).

Tablo-2 Uşak İl Merkezindeki Gazetelerin Tarihsel Süreci

Gazetenin adı	Sahibi	Haftalık-günlük	Basıldığı yer	Yayın tarihi
Kurultay	Alaattin Tiritöđlu	-	-	1949-1951
Murat	Ali Uluğ	2 Günde bir	Afyon	1953-1954
Demokrat Uşak	Asaf akdemir	Günlük	Afyon	1954
Dumlupınar	-	-	İzmir	1954-1956
Halk Yolu	-	-	Afyon	1954-1956
Hür Uşak	Ahmet Seyhan	-	Afyon	1954
Akın	Erol Dağtekin	Haftada 2 gün	Uşak	1955
Halkın Sesi	Cemal Üçoğlu	Haftalık	Uşak	1955-1956
Gürel	Hüseyin Gürel	Günlük	Uşak	1956
30 Ağustos	Halil Tekin	2 günde bir	Uşak	1959-1960
Asena	Lise Öğrencileri	-	Uşak	1963
Ufuk	Lise Öğrencileri	-	Uşak	1963
Haykırış	Lise Öğrencileri	-	Uşak	1963
Pınar	Öğretmenler Derneği	-	Uşak	1963
Kanaat	-	-	Uşak	1964
Ülkü	Peker Bacavuz Şuayip Başakçı	Günlük	Uşak	1964
Uşşak Postası	Kemal Tanyeri	Haftalık	Uşak	1967-1968
Uşak Yurt	Mümtaz Gürel	Günlük	Uşak	1973
Başak	Mustafa Başakçı	Günlük	Uşak	1975-1983
Akış	Halit Ziya İlköğretim Okl.	-	Uşak	1986-1981
Uşak Haber	Coşkun Özler	Günlük	Uşak	1980
Ege Ses	Erdođan Dernek	-	Uşak	1983-1987
Gerçek	-	-	Uşak	1980
Uşşak	-	-	Uşak	1990

Gazete 64	Kazım Şen	-	Uşak	1993
Uşak Tarım	-	-	Uşak	1993-2003
Yörem	-	-	Uşak	1994
İstikbal	-	-	Uşak	1994
Bir Eylül	Hulusi Dinçer	-	Uşak	1994-2002
Genç öğretmen	Uşak A.K. AÖL.	-	Uşak	1995
Kent Haber	-	-	Uşak	1996
Hasret	Murat Ali Teke	-	Uşak	1996
Çağlayan	Fen-Edebiyat Fak. Öğr.	-	Uşak	1997
Uşak Gözlem	Bülent Dolapçı	-	Uşak	1997
Nitelik	-	-	Uşak	1998
Yeni Uşak	Kazım Şen	Haftalık	Uşak	1998
Çağdaş Haberci	Salih Kılınç	-	Uşak	1999
Uşak Olay	Abdurrahman Yavuz	Günlük	Uşak	1999
Yeni Kent	Yıldıray Koç	Haftalık	Uşak	1999
Gazete Egem	Bildik Tek. A.Ş	-	Uşak	1999
Uşak Sema	Sema A.Ş	Haftalık	Uşak	2000
U.T.V.S.O.	Sanayi Odası	Aylık	Uşak	2000
Asrın	Nazire Üstüner	-	Uşak	2001
Uşak Barış	Hüsametdin Alak	Haftalık	Uşak	2001
Yenigün	Nezihe Hatun Karahan	Günlük	Uşak	2004- Devam
İlk Haber	Nuri Selçuk Okkaoğlu	Günlük	Uşak	2004
Akis	Alaaddin Akkaşoğlu	-	Uşak	2005
Bir Eylül	Abdurrahman Yavuz	Günlük	Uşak	2005
Uşak Denge	Ali Rıza Durak	Haftalık	Uşak	2006
Ceride-i Ege	Elif Şentürk	Haftalık	İzmir	2006
Ege Sektör	Elif Şentürk	Haftalık	Uşak	2008- devam
Çağdaş Uşak	Ali Avcı	Haftalık	Uşak	2008- devam

Bölge	Sedat Özalp	Günlük	Uşak	2008-2010
-------	-------------	--------	------	-----------

Kurultay Gazetesi: 1949-1951 yılları arası haftalık çıkartılan bir gazetedir. Kurultay Gazetesi'nin sahibi Uşak eski milletvekili ve belediye başkanlarından Alaattin Tiritoğlu'dur (Öztop, 1996).

Murat Gazetesi: 27 Kasım 1953 yılında yayın hayatına başlamıştır. Fiyatı beş kuruş olan gazete, müstakil siyasi gazetedir. İlk sayısında "*şimdilik Pazartesi ve Cuma günleri çıkar*" başlığı adı altında ilk zamanlarda iki gün çıkmıştır. İmtiyaz sahibi ve yazı işleri müdürü Ali Uluğ'dur. Afyonda Temiz İş Basımevi'nde basılmıştır. Gazetenin ilk sayısında gazetenin çıkarılma sebebi ve yayın hayatına başlaması ile ilgili duygu ve düşünceler dile getirilmiştir. Gazetenin kapağının baş tarafında Murat Dağı'nı ifade eden resim bulunmaktadır. İki sayfa olan gazetenin arka sayfasında Uşak valiliği, zayi ilanlar, Uşak Memleket Hastanesi Baştabipliği gibi çeşitli ilanlar verilmiştir. Gazetede, yıllık abonelik altı, altı aylık üç liradır, günü geçmiş sayılar yirmi beş kuruştur, resmi ilanların santimi bir buçuk lira olup hususi ilanlar pazarlığa tabidir (Murat Gazete, 27 Kasım 1953) 7 Ocak 1953 tarihli beşinci sayıdan itibaren gazetenin ebadında büyüme olmuştur. Otuzuncu sayıda tekrar eski ebadı gibi basılmıştır. Otuz üçüncü baskısından sonra "*Murat*" yazısı renkli basılmıştır. Arasına renksiz resimli basım olsa da genelde resimsizdir. Murat Gazetesi yayın hayatına bir yıl bir ay devam edebilmiştir. Gazetenin son sayısı 21 Aralık 1954 tarihinde çıkmıştır (Murat Gazetesi, 21 Aralık 1954).

Demokrat Uşak Gazetesi: Uşak kazasının il olması yolundaki çalışmaların sürdüğü dönemlerde, İsmail Saraçoğlu, Diş Tabibi Asaf Akdemir ve Avukat Necmettin Tardu bir araya gelerek "*Demokrat Uşak*" adında bir gazete çıkarmışlardır. 17 Şubat 1954 tarihinde yayın hayatına başlayan gazete (Demokrat Uşak Gazetesi, 17 Şubat 1954), ilk altı ay Afyon'daki Sadakat Matbaası'nda bastırılmıştır. Afyon'da basım işlerinin zorluğu ve mesafenin uzak olmasından dolayı gazete sahipleri Uşak'ta bir matbaa kurmağa karar vermişlerdir. Ortaklardan Diş Tabibi Asaf Akdemir'in işini Eskişehir'e nakletmesi üzerine onun yerine Afyon'dan Reşit Özçoban ortaklığa alınmıştır. Paşa Hanı giriş kapısı yanında bulunan dairede *Yeni Uşak Matbaası'nı* kurmuşlardır. İzmir'de Selahattin ve Sebahattin adında iki kardeş,

matbaa teknisyeni olarak getirilmiş ve böylelikle Afyon'da bastırılmakta olan Demokrat Uşak Gazetesi, Uşakta basılmaya başlamıştır. 0.45 m. kare ebadında, dört sayfa olan gazete günlük olarak çıkartılmıştır. Resimsiz ve renksiz olup iki sayfadır. Fiyatı beş kuruştur. İlk sayfada ülke ve yöre haberleri verilirken, ikinci sayfasında ilanlar verilmiştir. Başyazarı Reşit Özçoban'dır. Satış yeri Uşak Pazar İstihsal Kooperatifi'dir. 28 Aralık 1954'e kadar 221 sayı çıkıp yayın hayatı sona ermiştir (Demokrat Uşak Gazetesi, 28 Aralık 1954). Demokrat Uşak Gazetesi 22 Ocak 1962 tarihinden itibaren isim değiştirerek, "Vatandaş" adı ile tekrar yayın hayatına başlamıştır²⁶.

Dumlupınar Gazetesi: 1954-1956 yılları arasında yayın hayatı olmuştur. Basımı İzmir'de dağıtımı Uşak'ta yapılmıştır (Ersin, 2003).

Halk Yolu Gazetesi: 1954-1956 yılları arasında basımı yapılmıştır. Afyon'da basılıp Uşak'ta dağıtımı yapılan gazetelerdir (Ersin, 2003).

Hür Uşak Gazetesi: 1954-1956 yılları arasında çıkartılmıştır. Sahibi Avukat Ahmet Seyhan'dır. Gazete Uşak dışında Afyon basıldığı için ekonomik sebeplerden dolayı yayın hayatını iki yıl sürdürebilmiştir (Öntuğ ve Solak, 2005).

Akın Gazetesi: 17 Kasım 1955 yılında yayın hayatına girmiştir. Pazartesi ve Perşembe günleri çıkarılmıştır ve fiyatı beş kuruştur. Renksiz ve resimsiz çıkarılan gazete, dört sayfadır. Bazı sayıların sadece gazete adı renklidir ve bazılarının renksiz basımı yapılmıştır. Sahibi ve yazı işleri müdürü Erol Dağtekin'dir (Akın Gazetesi, 17 Kasım 1955) Güncel olaylardan haber veren gazete, zaman zaman köşe yazarlarına da yer vermiştir. Gazetenin dördüncü sayfası spor bültenlerine ayrılmıştır. Akın Gazetesi de 2 Mart 1957 yılına kadar on altı ay basımı sürdürülmüş ve bu tarihte yayını bitmiştir (Akın Gazetesi, 2 Mart 1957).

Halkın Sesi Gazetesi: Gazete, 15 Aralık 1955 Çarşamba günü yayın hayatına başlamıştır. Sahibi Cemal Üçoğlu, yazı işleri amiri A. Kerim Çerçeker, idarehanesi Gürel Matbaası'dır. İlk zamanlarda Çarşamba ve Cumartesi çıkartılan gazete, dört sayfa olup fiyatı on kuruştur (Halkın Sesi Gazetesi, 15 Aralık 1955). Halkın Sesi

²⁶ Uşak Kültür ve Turizm Araştırma Derneği Dergisi, (Kısaca: UKTAD) Temmuz-Ağustos-Eylül Sayısı, Önder Matbaacılık, Uşak 1999, s.23.

Gazetesi'nde yayınlanan haberler resimdir. Köşe yazıları ve ilanlar bulunmaktadır. Yayın hayatına beş ay devam eden gazete, 13 Mayıs 1956 tarihinde yayın hayatına son vermiştir (Halkın Sesi Gazetesi, 13 Mayıs 1956).

Gürel Gazetesi: 1 Haziran 1956 Cuma günü yayın hayatına başlamıştır. Günlük müstakil siyasi gazetedir. İmtiyaz sahibi ve yazı işleri müdürü Hüseyin Gürel'dir. Gazete, Gürel Matbaası'nda basılmıştır. İki sayfa olarak yayınlanmıştır. İlk sayfa ülkenin çeşitli yörelerinden haberler içermektedir. İkinci sayfasında ilanlar yer almaktadır. Resimli habere çok az rastlanmakta olup, genelde renksiz ve resimsizdir. Çıkarıldığı dönemde ait olaylar hakkında haberler yapılmıştır. İlk sayının fiyatı beş kuruştur (Gürel Gazetesi, 1 Haziran 1956). Altmış sekizinci sayıdan sonraki sayılarda gazetenin ebadı büyümüştür. 31 Aralık 1956 yılına kadar 177 basım yapılmıştır. 1 Haziran 1965 yılında el değiştirmiş ve Saraçoğlu kardeşlerine geçmiştir (Uşak İl Yıllığı, 1973).

30 Ağustos Gazetesi: 10 Eylül 1959 tarihinde yayın hayatına başlamıştır. Sahibi Halil Tekin, mesul müdürü Mustafa Akçay'dır. Gazetenin dizgisi ve baskısı Tekin Matbaası'nda yapılmaktaydı. Salı, Perşembe ve Cumartesi günleri çıkan siyasi gazete "*demokrasinin müdafisiyiz*" sloganı ile çıkarılmaktaydı. Renksiz ve resimsiz basılan gazete İki sayfa olup fiyatı on kuruştur. İkinci sayfasında ilanlar yayınlanmıştır. Köşe yazılarına da yer verilmiştir (30 Ağustos Gazetesi, 10 Eylül 1959). 30 Ağustos Gazetesi'nin yayın hayatı, Uşak'ta bu dönemde çıkarılan diğer gazeteler de kısa olmuştur. Dört ay çıkan gazete 9 Ocak 1960 tarihinde son sayısını çıkarmıştır (30 Ağustos Gazetesi, 9 Ocak 1960).

Ülkü Gazetesi: 30 Haziran 1964 tarihinde basılmıştır. Gazetenin sahibi H. Peker Bacavuz, Ş. Başakçı, mesul müdürü Mehmet Bakiri'dir. Basıldığı yer Kanaat Matbaası'dır. Günlük müstakil siyasi gazete olan Ülkü "*ben ölmeden elbet bu vatan cennet olacak*" sloganını başlık halinde verilmiştir. Siyasi olayların içeriğinden bahseden gazete siyah beyaz olarak basılmıştır. Gazetede köşe yazarlarına da yer verilmiştir. Gazete iki sayfa olup, arka sayfasına reklam almıştır. Fiyatı on kuruştur (Ülkü Gazetesi, 30 Haziran 1964). 17 Eylül 1964 tarihinden sonra başlığı mavi renkle

basılmıştır. 29 Ekim 1964'ten sonra başlık kırmızı renklidir (Ülkü Gazetesi, 29 Ekim 1964).

Uşşak Postası: 19 Temmuz 1967 tarihinde çıkarılmıştır. Gazete yerel ve genel kanunlardan bahsetmiştir. Bu zamana kadar çıkarılan gazeteler içinde ilk olarak gazete Uşşak olarak yazılmıştır. Duman Matbaası'nda basılan gazete renksiz olup fiyatı beş kuruştur. Mehmet Akif Ersoy'un "*Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda*" sözü Uşşak Postası'nın sloganı olmuştur (Uşşak Postası, 19 Temmuz 1967). İleriki senelerde ebadında bir değişiklik olarak daha genişlemiştir. Mesül müdürü Kemal Tanyeri olarak değişmiştir. Uşşak Postası ebadı büyümesine karşın iki sayfa olarak basımına devam edilmiştir. 28 Aralık 1968 yılında son bulmuştur (Uşşak Postası, 28 Aralık 1968).

Uşak Yurt Gazetesi: Gazete 1 Haziran 1973 tarihinde yayın hayatına başlamıştır. Günlük tarafsız gazetedir. Yurt Matbaası'nda basılan gazetenin fiyatı beş kuruştur. Sahibi, korumaya muhtaç çocukları koruma birliği adına Uşak Yetiştirme Yurdu döner sermaye işletme müdürlüğü yazı işleri müdürü ve inşaat mühendisi olan Mümtaz Gürel'dir. Gazete iki sayfa olarak çıkarılmıştır. İkinci sayfasında yetiştirme yurdu tüzüğü şartnamesi vardır (Uşak Yurt Gazetesi, 1 Haziran 1973). İlerleyen zamanlarda başka kulüplerin tüzüğü de ikinci sayfada yayınlanmış ve spor haberleri de ikinci sayfada az da olsa yer ayrılmıştır. Yedi ay çıkan gazete 31 Aralık 1973 yılında yayın hayatına son vermiştir (Uşak Yurt Gazetesi, 31 Aralık 1973).

Uşak Haber Gazetesi: 6 Haziran 1980 tarihinde kurulmuştur. Günlük tarafsız çıkarılan gazetenin sahibi Coşkun Özler, yazı işleri müdür Halime Özler'dir. Gazetede yerel haberlerin yanı sıra dünya ve ülke haberlerinden de bahsedilmektedir. Dört sayfa olarak çıkartılmıştır (Uşak Haber Gazetesi, 6 Haziran 1980). Gazetede köşe yazarları yer almıştır. Pazar günleri hariç her gün çıkmaktadır. Gazetenin sadece başlığı renklidir. Gazetenin arka sayfasını spor haberleri oluşturmaktadır. Gazete, entertip dediğimiz (kurşunlu) dizgi harflerle basılan bir teknoloji kullanılmıştır. Coşkun Özler, Uşak Haber Gazetesi'ni 25 Şubat 2004 tarihinde sağlık nedenlerinden dolayı kızı Ayşegül Okkaoğlu'na devretmiştir. Gazete 2004 yılından itibaren ofset matbaada basılmaya başlanmıştır. Böylece gazetenin ilk

sayfası renkli basılmaya başlanmıştır. 2004 yılından itibaren Gazetenin şimdiki yazı işleri müdürü Tülay Özler'dir. 2004 yılından itibaren altı sayfa olarak çıkan gazetenin ölçüsü yasa gereği olması gereken 1.20 cm ebadındadır. Uşak'ta yayın hayatı en uzun devam eden gazete 29 yıldır yayın hayatını sürdürmekte olup 17 Ekim 2008 tarihi itibari ile 9.861'inci sayısı basılmıştır. Gazetenin fiyatı yirmi beş yeni kuruştur. Mustafa Kemal Atatürk'ün "*kalem kılıçtan keskindir*" sloganıyla basımı yapılmaktadır. Özler Ofset tesislerinde basılmaktadır²⁷.

Ege Ses Gazetesi: 14 Eylül 1987 tarihli gazetenin sloganı "*İktidara düşen Millet için Milletle birlikte bir bütün olarak devleti yönetmektir*" olup, müstakil siyasi gazetedir (Ege Ses Gazetesi, 14 Eylül 1987). Gazetede yerel haberlerin dışında ülkenin genel durumu hakkında da haberler yayımlanmaktaydı. Renkli olarak çıkmıştır. Gazetenin ilk ve son sayfaları renkli olup, orta sayfalar olan ikinci ve üçüncü sayfaları renksizdir.

Uşak Olay Gazetesi: 15 Mart 1999 tarihinde Abdurrahman Yavuz tarafından kurulmuş olup yazı işleri müdürlüğünü Özlem Bardak'ın yaptığı gazete, ilk ve son sayfaları renklidir. Bugünkü fiyatı yirmi beş yeni kuruştur. Gazete on yıldır yayın hayatına devam etmektedir. 64x92 cm ebadında olan gazete, on sayfadır ve Olay Gazetesi Matbaası'nda basılmaktadır. Günlük çıkartılmakta, resmi ilan ve özel reklam almaktadır. Gazete de köşe yazarları ve spor sayfası vardır²⁸.

Yenigün Gazetesi: 11 Haziran 2004 tarihinde yayın hayatına başlamıştır. Kurucusu Nezihe Hatun Karahan, yazı işleri müdürü İbrahim Ethem Karahan'dır. Sim Ofset Matbaasında basılmaktadır. Yenigün Gazetesi günlük bağımsız gazete olup fiyatı otuz yeni kuruştur. Beş yıldır haftada altı gün yayın hayatına devam eden gazete on iki sayfa olarak çıkmaktadır. Köşe yazarları vardır. Ulusal basın standartlarına uygun 52.5x35.5 cm ebadındadır. Gazetenin sloganı "*Her Bir Gün Yeni Günle Başlar*"'dır. Uşak'ta çıkarılan gazeteler içinde kültür sanat köşesi olan tek gazetedir. Bu köşede yeni

---

²⁷ Coşkun Özler, 10.01.1938 Uşak doğumlu, (17.10.2008 tarihli röportaj).

²⁸ Abdurrahman Yavuz, Uşak doğumlu, (20.10.2008 tarihli röportaj).

çıkan müzikler, ünlü konuklarla röportaj gibi çalışmalar yer almaktadır²⁹.

İlk Haber Gazetesi: Uşak Haber Gazetesi'nin resmi ilan alabilmesi için Uşak ilinde ikinci bir gazetenin basılması gerekiyordu. İlk Haber Gazetesi bu ihtiyaç üzerine çıkartılmıştır. Gazetenin alt yapısı Coşkun Özer tarafından yapılmıştır. Gazetenin kuruluşu 15 Kasım 2004 yılı olup, sahibi Nuri Selçuk Okkaoğlu, imtiyaz sahibi Halime Özler'dir. Günlük siyasi gazetedir ve boyutu ulusal boy olan 1.20 cm'dir. Gazetenin ilk ve son sayfası renklidir, fiyatı yirmi beş yeni kuruştur. Gazetenin logosunda Uşak haritası ve "*keşfedilecek çok şey var*" sloganı bulunmaktadır. Gazete dört yıldır yayındadır. Gazetenin spor sayfası ayrıca köşe yazarları vardır. Gazetenin basımı Uşak Haber Gazetesi'nin basımının da yapıldığı Özler Matbaası'dır³⁰.

Bir Eylül Gazetesi: 19 Ocak 2005 tarihinde Abdurrahman Yavuz tarafından kurulmuştur. Yazı işleri müdürü, Pakize Dernek'tir. Günlük siyasi gazete olup, siyah-beyaz basılmaktadır, on sayfadır ve 64x90 cm ebadındadır. 20 Ekim 2008 tarihi itibarıyla dördüncü yılında 1.151'inci sayıya ulaşmıştır. Fiyatı yirmi beş yeni kuruştur. Günümüzde basımına devam etmekte olan gazete Olay Gazetesi Matbaası'nda basımı yapılmaktadır³¹.

Denge Gazetesi: 21 Aralık 2006 tarihinde Ali Rıza Durak tarafından çıkartılan haftalık bölgesel siyasi gazetedir. Yazı işleri müdürü Keziban Yeşil'dir. 17 Eylül 2008 tarihinden itibaren gazetenin yeni sahibi Semih Tekin olmuştur. Ulusal boyda çıkartılmakta olup gazetenin tamamı renklidir. Haftalık çıkartılan gazetenin basımını, İzmir Star Matbaacılık yapmaktadır. Gazete iki yıldır yayın hayatını sürdürmektedir³².

Ceride-i Ege Gazetesi: Elif Şentürk tarafından 17 Temmuz 2006 tarihinde Ceride-i Ege Gazetesi çıkmaya başlamıştır. Haftalık siyasi gazete olan Ceride-i Ege Gazetesi'nin fiyatı elli yeni kuruştur. On iki sayfa olan gazetenin, sekiz sayfası renkli dört sayfası renksizdir. Gazetenin basımını İzmir'deki, İhlâs Gazetecik

²⁹ Nezihe Hatun Karahan, Uşak doğumlu, (17.10.2008, tarihli röportaj).

³⁰ Coşkun Özer, 10.01.1938 Uşak doğumlu, (17.10.2008 tarihli röportaj).

³¹ Abdurrahman Yavuz, Uşak doğumlu, (20.10.2008 tarihli röportaj).

³² Alaaddin Yakın, Uşak doğumlu, (20.10.2008, tarihli röportaj).

yapmaktadır. Basıldığı dönemde Denizli, Afyon, Uşak'ın ilçeleri ve köylerine dağıtımı yapılmıştır. Köşe yazarı ve reklam sayfaları bulunmaktadır. 55x75.5cm ebadındadır. Daha sonra bu gazete maddi imkânsızlıklardan dolayı yayın hayatı durdurulmuştur. Elif Yıldız, 29 Mayıs 2008 tarihinde Ege Sektör Gazetesini yayın hayatına geçirmiştir.

Ege Sektör Gazetesi: Gazete 29 Mayıs 2008 Perşembe günü yayın hayatına başlamıştır. İmtiyaz sahibi Elif Şentürk, yazı işleri müdürü Hatice Özkaya'dır. Ulusal gazete ebadının yarı boyutunda çıkartılmaktadır. Sekiz sayfa olan gazete, iki sayfa renkli, altı sayfa renksizdir. Haftalık olarak çıkartılmaktadır. Gazete sektöre yönelik olup, fiyatı yirmi beş yeni kuruştur ve yayın hayatına devam etmektedir. Gazete reklam almakta, köşe yazarları bulunmaktadır. Gazete, Özkaya Matbaası'nda basılmaktadır³³.

Çağdaş Uşak Gazetesi: 30 Ağustos 2008 tarihinde Ali Avcı tarafından çıkarılmıştır. Ali Avcı gazetenin hem sahibi hem de yazı işleri müdürüdür. Tablot ebat ve iki renklidir. On iki sayfa olan gazete, bağımsız siyasi gazetedir. On beş günde bir çıkmaktadır. Reklam almakta ve köşe yazarları bulunmaktadır. İkinci sayıdan itibaren haftalık çıkmış ve Uşak Sim Matbaası'nda basılmıştır. On altı sayıya kadar yukarıdaki özelliklerde basılan gazete bu sayıdan sonra, tam renkli olarak ulusal ebatla çıkarılmaya başlanmış, basım yeri de İzmir Ay Matbaası'dır. Gazetenin basımı bu yıl itibariyle devam etmektedir³⁴.

Bölgem Gazetesi: 2 Ekim 2003 tarihinde Sedat Özalp tarafından Kütahya'nın Gediz ilçesinde çıkartılmaya başlanmıştır. Yazı işleri müdürü Melik Evren'dir. İlk olarak Kütahya, Gediz, Şaphane, Hisarcık, bölgelerinde yayınlanmıştır. Bu dönemde gazetenin basımı yeni Gediz baskı merkezi olmuştur. 26 Ağustos 2008 tarihinden itibaren Uşak ilinde yeni bir yapılanma ile basım faaliyetlerini Uşak'ta devam etmektedir. Gazete, Uşak ilindeki Bölgem Baskı Tesisleri'nde basılmaktadır. Ulusal boyutta ve sekiz sayfa olan gazete, köşe yazılarına yer vermekle birlikte özel reklam

---

³³ Elif Şentürk, Uşak doğumlu, (17.10.2008, tarihli röportaj).

³⁴ Ali Avcı, 13.06.1971 Uşak doğumlu, (20.10.2008, tarihli röportaj).

da almaktadır. “Biz Farklıyız” Sloganı ile yayın hayatını sürdüren gazete, Uşak'ta basılmaya başlandığı tarihten itibaren günlük olarak çıkmaktadır. Gazete beş yılda 287 sayıya ulaşmıştır. Fiyatı kırk yeni kuruştur³⁵.

Uşak'ın ilçelerinde de gazeteler çıkmaktaydı. Genellikle haftalık olarak çıkarılan ve ilçelerdeki etkinlikler hakkında haberler yayınlanmaktadır. Bu gazeteler ise aşağıdaki tabloda gösterilmiştir (Bkz. Tablo-3).

Tablo-3 Uşak İlçelerinde Çıkarılan Gazetelerin Yıllara Göre Dağılımı

Gazetenin adı	Gazetenin Sahibi	Haftalık-günlük	Yayına başladığı yıl
Banaz Postası	Murat Eğitim AŞ.	Haftalık	1967
Yeşil Banaz ³⁶	Yusuf Sarıoğlu	Haftalık	1986
Hasret	Murat Ali Teke	Haftalık	1996
Eşmenin Sesi	Metin Cıvgın	-	1971
Yeni Eşme Sesi	-	-	1972
Eşme Postası	-	-	1972
Yeşil Sivaslı	Çetin Köküz	Haftalık	1982
İki Eylül	Ahmet Sema	-	2000

III. DERGİLER

Dergi, gazete gibi düzenli aralıklarla yayımlanan yaygın bir okuma aracıdır. Çoğu gazeteden farklı olarak genellikle nitelikli kâğıda basılan dergilerde, çeşitli konulara ilişkin haber, makale,

³⁵ Sedat Özalp, Uşak doğumlu, (27.10.2008, tarihli röportaj).

³⁶ 1968 yılında yayın hayatına başlayan Yeşil Banaz Gazetesi Banaz'da Pazartesi günleri çıkmaktaydı. Sloganı “Kalem Kılıçtan Keskindir” renksiz ve çoğu sayıları resimsizdir. Dünyadan, Uşak şehriden ve Banaz'dan haberler yayınlanmaktaydı. İmtiyaz sahibi Yusuf Sarıoğlu, yazı işleri müdürü Avukat Ş. Ali Akse'dir. İdarehane Banaz'dır. 15 Ekim 1989 da yayın hayatına son verilmiştir. Bugün aynı isimle haftalık olarak yayınlanmaya devam etmektedir.

eleştiri, inceleme ve araştırmanın yanı sıra, birçok renkli fotoğraf ve resimler yer almaktadır.

Uşak'ta ilk çıkarılan gazetelerin uzun ömürlü olmadığı yukarıda ifade edilmiştir. Uşak'ta ilk çıkmaya başlayan dergiler de maalesef uzun ömürlü olmamıştır. 1936 yılında ilk sayısı yayınlanan ve içinde Uşak şehrine ait pek çok resmin bulunduğu Uşak Halkevi Dergisi sadece iki sayı çıkabilmiştir. Uzun zaman sonra 1967 yılında çıkarılan *Akın Dergisi* ve 1969 yılında çıkmaya başlayan *Dünkü Bugünkü Uşak Halk Eğitimine Yardım Derneği Dergisi* yayın hayatı kısa süren dergilerdendir. Mart 1978 tarihinde ilk sayısı çıkan *Uşak Halk Eğitim Dergisi* Ocak 1979 tarihlerine kadar sadece altı sayı yayımlanabilmiştir. Bu dergi merkez Valisi Mehmet Aldan'ın bütün ısrar ve çabalarına rağmen, dönemin Uşak Valisi Behçet Eren ekonomik sebepleri ve dergiye Uşak halkının gereken ilgiyi göstermemesini sebep gösterip, derginin yayın hayatına son vermek zorunda kalmıştır³⁷. 2000 yıllara kadar Uşak'lı iş adamları tarafından ekonomik ve kültürel ağırlıklı birkaç dergi yayımlanmıştır. Özellikle 1998-2000 yılları arasında dokuz sayı çıkarılan *UKTAD (Uşak Kültür ve Turizm Araştırma Derneği Dergisi)* Uşak il, ilçe ve köylerindeki tarihi, kültürel yapıyı ortaya çıkarmayı amaç edinen çalışmalar yapmış ve bu alandaki boşluğu kısmen doldurmuştur. Günümüzde esnaf, ticaret, sanayi kuruluşları, sendikalar, ilköğretim ve lise düzeyinde okullar ara sıra dergiler çıkarmaya devam etmektedir.

---

³⁷ Uşak Halk Eğitim Dergisi'nin Ocak 1979'daki altıncı sayısında Uşak Valisi olan Behçet Eren'in derginin yayın hayatına son vermesiyle ilgili merkez valisine yazdığı valilik yazısı şöyledir: "*Kasım ayından sonra çıkartılacak olan derginin giderlerinin karşılanmasında il daimi encümenince muhalefet edildiği, Kasım 1978 yılından sonraki sayılarının giderlerinin karşılanamayacağını*" Bu yazıya karşılık Mehmet Aldan Ocak sayısının da çıkarılmasını önermiştir. Uşak Valisi Behçet Eren ise "*Çıkarılmakta olan Uşak dergisine abonelerce ve halkımızca rağbet edilmediği, basımı yapılan dergilerin satışının yapılmadığından ve ilimize bir faydalı olacağı kanısı hâsıl olmadığından Uşak dergisinin Kasım 1978 sayısından sonra bastırılmamasına il daimi encümenince karar verilmiş ve durum ilgili matbaaya duyurulmuştur. Bilgilerinize rica ederim*". Bkz. Uşak Halk Eğitim Dergisi, C.1, Ankara, 1979.

Uşak'ın bilimsel anlamda, ulusal çapta yayımlanan ilk ve tek dergisi ise Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi ve Uşak Eğitim Fakültesi'nce dönüşümlü 1998 yılında ilk sayısı çıkarılan *Sosyal Bilimler Dergisi*'dir. Yıl içinde iki kez çıkarılan derginin biri Uşak'ta diğeri ise Afyon'da hazırlanıp yayımlanmaktaydı. *Sosyal Bilimler Dergisi*'nde Uşak tarihi, edebiyatı, dili, coğrafyası üzerine akademik düzeyde makaleler yayımlanmıştır. Uşak'ın müstakil üniversite olmasından sonra *Sosyal Bilimler Dergisi* yayın hayatına Uşak Üniversitesi bünyesinde devam etmektedir.

Tablo 4. Uşak'ta Yayımlanmış Olan Dergilerin İsimleri ve Basım Yılları

Derginin Adı	Sahibi	Basılığın Yer	Basım Yılı
Halk Evi	Halkevi Yönetim Kurulu	İstanbul	1936
Akın	Nevzat Sebüktay	Uşak	1967
Höyük	Aylık Turizm Ve Aktüel Mecmuası	Ankara	1968
Dünkü Bugünkü Uşak	Halk Eğitim Yardım Derneği	Uşak	1969
Uşak Halk Eğitim	Halk Eğitim Merkezi Müdürü	Ankara	1978
Uşak Milli Hâkimiyet	M.E.Ğ.V.S.M	Ankara	1985
Yöneliş	Ali Osman Aşçı	Uşak	1992
USİAD	USİAD	Uşak	1995
UKTAD	UKTAD	Uşak	1998
Sosyal Bilimler	AKÜ Rektörü	Afyon	1998
Uşakta Sağlık	Uşak Sağlık Müd. Yay.	Uşak	2001
Sadık Alperen	Murat Ali Teke	Uşak	2001
Uşak Barosu	Uşak Barosu	Uşak	2002
Reçete	-	Uşak	2002
Gazi'nin Sesi	Gazi İlköğretim Okulu	Uşak	2003
Uşak Life	-	-	2005
Dikilitaş Atatürk Lisesi	Dikilitaş Atatürk Lisesi	Uşak	2004
Anadolu'da Çınar	Orhan Dengiz Anadolu Lisesi	Uşak	2004

Uşak Halkevi Dergisi: Dergi iki yıllık bir çalışmanın ürünüdür. İlk sayısı 1936 yılında ikinci sayısı ise 1937 yılında basılmıştır. İki sayının da basım yeri İstanbul'dur. Önsöz "*Ülkü Yolunda*" başlığı altında dönemin halkevi başkanı Yusuf Aysal tarafından kaleme alınan yazı ile başlamaktadır. Daha sonraki sayfalar Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, dönemin başbakanı İsmet İnönü, CHP'si genel sekreteri Recep Peker, Uşak il başkanı Sedat Erim (Aynı zamanda Uşak Valisi) ve ilçe başkanı Besim Tugay'ın resimleri vardır. Dergide halkevi yönetim kurulu listesi, ar şubesi komitesi, gösterit şubesi komitesi, spor şubesi komitesi, sosyal yardım şubesi komitesi, halk dersaneleri ve kurslar şubesi komitesi, kitap saray ve yayın şubesi komitesi, köycülük şubesi komitesi gibi çeşitli masa başkanları ve yönetim listesi yer almaktadır. Dergide halkevinin kuruluşu anlatıldıktan sonra bu konuda çeşitli fotoğraflar konulmuştur. Uşak ilindeki çalışmaların nasıl yürütüldüğü şubelerin çalışma alanları çekilen fotoğraflar ile gösterilmiştir.

Derginin ikinci sayısı bir sene sonra 1937 yılında çıkmıştır. Derginin girişinde Uşak halkevi görüntüsü ve halkevi başkanını Yusuf Aysal tarafından kaleme alınan önsöz bulunmaktadır. Dergi halk evlerinin öneminden ve amaçlarından bahsetmektedir. Dünün ve bugünün Halkevleri diye bir karşılaştırma yapılan yazıyı Ruhi Alper yapmıştır. Dergide ayrıca Uşak halk evi şubelerinin yönetim kurulunca yürütülen çalışmalar ve bu çalışmalara ait resimler yer almaktadır. Uşak'ta kültürel hayatı anlatan bir yazıdan sonra, Uşak Halkevi Dergisi Ruhi Alper'in bir şiiri ile son bulmaktadır (*Uşak Halk Evi Dergisi*, 1936).

Akın Dergisi: Ocak 1967 tarihinde Nevzat Sebüktay tarafından kurulmuş aylık olarak çıkarılan fikir sanat dergisidir. Akın Dergisi bir yıl yayın hayatına devam edebilmiş ve on iki sayı çıkmıştır. Genelde dergilerin tasarımı aynı olmakla birlikte derginin ön kapağının rengi her sayıda farklı renkte basılmıştır. Akın Dergisi'nin sahibi K. Sebüktay, yazı işleri müdürü Ali Ulusavaş'dır. Saraçoğlu matbaasında basılan derginin fiyatı yüz kuruştur (Akın Dergisi, Uşak, 1967). Derginin aboneliği yıllık on, altı aylığı ise beş liradır. Derginin ilk yayın yılında ağırlıklı olarak şiirler, mektuplar ve

türküler gibi konular işlenmiştir. Ayrıca Dr. Behiç Özkan'nın ruh sağlığı konuları, kuşaklar arası çatışma ve diğer konularda köşe yazılarına rastlanmaktadır.

Eylül 1967 tarihli 9. sayısından sonra dergi kapağın ön yüzündeki rengi değişmiş ve derginin kapağına "Uşak Kültür Derneği Yayın Organıdır" yazısı eklenmiştir. Dergide genel olarak şiir ve köşe yazılarına yer verilmiştir.

Höyük: 10 Ağustos 1968 tarihinde yayın hayatına girmiş, aylık turizm ve aktüel mecmuasıdır. Fiyatı beş lira olup sahibi Kaya Keskinca, yazı işleri müdürü Kutlu Tamay'dır. İdarehanesi Ankara ve basım yeri Ankara Çitel Matbaası'dır. Derginin kapağında bulunan höyük yazısı kırmızıdır. Bu yazı sol üst köşede bulunur ve kapağın arka kısmında motifli ve işlemeli Uşak halı figürü yer almaktadır. Dergi renksizdir ve 34 sayfa olarak basılmıştır. Höyük Dergisi dönemin Uşak Valisi Nusret Budunç'un dergiye verdiği özel demeç ile başlamaktadır. Dönemin Belediye Başkanı Hakkı Yağcı'nın "Uşak'ın Modern Şehir Olacağı" adlı yazısına yer verilmiştir. Bu iki yazıya da Uşak'ın değişik yerlerinden çekilen fotoğraflar konulmuştur. Höyük dergisinde genel itibariyle şu konular ele alınmıştır; Milli Mücadelede Uşak, Tarih Boyunca Uşak, kültür hayatı, halk eğitim çalışmaları, Uşak'ta folklor, arkeoloji bakımından Uşak, toprak ve su çalışmaları, yol, su elektrik çalışmaları, meyvecilik, Uşak Şeker Fabrikası. Bu anlatılan konular derleme şeklinde yayımlanmıştır ve bu bölümleri yazarların isimleri yoktur (Höyük, 1968).

Dünkü Bugünkü Uşak Halk Eğitimine Yardım Derneği Dergisi: Şubat 1969 tarihinde ilk sayısı çıkartılan derginin sahibi Uşak Halk Eğitim Yardım Derneği başkanı Hesna Peker, yazı işleri müdürü Sabri Kırılı'dır. Uşak Saraçoğlu Matbaası'nda basılmıştır ve fiyatı yüz elli kuruştur. Toplum, kültür, ekonomi ve aktüel dergisi olup, aylık yayımlanmaktadır (Dünkü Bugünkü Uşak Halk Eğitimine Yardım Derneği Dergisi, 1969). Derginin 1969 yılındaki Temmuz ve Ağustos yılındaki özel sayısı iki ayı birleştirip özel fiyat tarifesi uygulanmıştır. Derginin her sayısının kapak rengi değişiktir. Kapak tasarımı ise aynıdır. Derginin kapağında Uşak kilim motifine benzeyen resim mevcuttur. Dergide işlenen konular genel itibariyle

şöyledir: Uşak'ta halk eğitimi, Kurtuluş Savaşı öncesi ve sonrası Uşak konuları ele almıştır. Ayrıca Uşak kültürüne ait yazılara da rastlanılmaktadır.

Uşak Halk Eğitim Dergisi: Mart 1978-Ocak 1979 tarihleri arasında altı sayı yayınlanmıştır. Derginin ilk iki sayısı, Ankara Kadioğlu Matbaası diğer sayılar ise Ankara Aydın Matbaasında basılmıştır. Derginin altı sayısında kapak rengi farklı olmakla birlikte kapak ön yüz tasarımı hepsinde aynıdır. Bütün sayıları otuz iki sayfa olan derginin fiyatı dört lira, yıllık abonelik ise yirmi liradır (Uşak Halk Eğitim Dergisi, 1978).

Uşak Halk Eğitim Dergisi'nde yayımlanacak yazıların tamamının Uşak tarihine, kültürüne ekonomisine ve ilin sosyal kalkınmasına yönelik olması istenmiştir. Bu hususta derginin ilk sayısında, yayımlanacak yazılarla ilgili bazı esaslar belirlemiştir. Buna göre; politik ve ideolojik yazıların yazılmaması, yazıların Uşak'a dönük ve halk eğitimine dayalı olması, dil sade ve her türlü aşırılıktan kaçınılması gerektiği, ilmi esaslara ve Atatürk ilkelerine uygun devlet ve millet bütünlüğünü güçlendirici olması vurgulanmıştır. Arapça Farsça ve diğer yabancı kelimeler kullanılmaması önerilmiştir. Her sayı merkez valisi Mehmet Aldan'ın başyazılarıyla başlamaktadır. Mehmet Aldan, derginin çıkış amacını ilk sayıda açıklamaktadır. Buna göre; dönemin Uşak yazılı basınından örnekler vererek, daha önce Uşak'ta çıkarılan "Akın" ve "Dünkü Bugünkü Uşak" dergilerinin uzun ömürlü olmadığı, yayımlanmış olan kitapların çok az ve yetersiz olduğu, yazılı basının genişletilmesi için Uşaklı olan olmayan herkesten Uşak'la ilgili yazı yazması gerektiğini, Uşak ilinin dününe, bugününe ve yarımına her açıdan ışık tutmak; ilin kültürel, sosyal ve ekonomik yönlerden kalkınmasına ilişkin incelemeler yapılmasına ve yayılmasına olanak hazırlamak şeklinde ifade etmiştir. Dergide yayımlanan yazılara bakıldığında Uşak'ta kültürel hayatın gelişmesini edebiyat ve tarih bilincinin oluşmasını yardımcı olan değerli şahsiyetlerin fikirlerine yer verildiği görülmektedir. Mehmet Aldan, Mehmet Kaplan, Nezih Fıratlı, M. Necati Öngay, Besim Atalay, Ö. Bedrettin Uşaklı, H. Ziya

Uşaklıgil, İzzettin Çalışlar, Tuncer Baykara, Haşim Tümer, Kadir Tekin bu ilim ve fikir adamlarından bazılarıdır³⁸.

Uşak Milli Hâkimiyet Dergisi: 23 Nisan 1985 tarihinde tek sayı olarak çıkartılmıştır. Derginin sahibi ve yazı işleri müdürü Milli Eğitim Gençlik ve Spor müdürlüğü adına Hamza Anaç'tır. Ankara'da basılan dergi elli altı sayfa olup fiyatı iki yüz elli liradır. Derginin ön yüzü turuncu renkte olup, kapağında hücuma kalkan ve elinde ay yıldızlı bayrak taşıyan at üstünde asker resmi vardır. Derginin ilk sayısı yayın tarihi TBMM'nin açılışının yıl dönümüne denk getirilmesi derginin çıkışındaki temel amacı ifade etmektedir. Derginin içeriğindeki bütün yazılar Ulusal kurtuluş savaşı ve milli hâkimiyet ve milli egemenlik üzerinedir. İlk yazıda Hamza Anaç, 23 Nisan 1920 tarihinden başlayarak bugüne kadar gelen Türk demokrasisiyle ilgili eldeki mevcut bilgi ve belgelerden faydalanmak suretiyle milli hâkimiyet kavramını, Türk demokrasisinin gelişimini anlatmıştır (Uşak Milli Hâkimiyet Dergisi, 1985).

Derginin içinde birinci TBMM'de yapılan milli hâkimiyetle ilgili konuşmalar meclis zabıtlarından faydalanmak suretiyle nakletmişlerdir. Ayrıca Uşak'ın yetiştirmiş olduğu tanınmış şahsiyetlerin biyografilerine de yer verilmiştir. Dergide Cumhurbaşkanı Kenan Evren, TBMM başkanı Necmettin Karaduman ve Başbakan Turgut Özal'ın ve Uşaklı öğretmenlerin günün anlam ve önemini anlatan yazıları da mevcuttur. Ayrıca dönemin Milli Eğitim Gençlik ve Spor bakanı M. Vehbi Dinçer'in 23 Nisan 1984 tarihinde yaptığı konuşmanın metni de bulunmaktadır. Derginin içinde ayrıca dönemin Uşak valisinin hayatı, Uşak milletvekilleri Mehmet Topaç, Mumtazer Güler, Uşak Belediye Başkanı Şenal Özop, Uşak Milli Eğitim Gençlik ve Spor Müdür vekili Hamza Anaç ve öğretmenlerin kurtuluş savaşı, milli mücadele yılları, milli hâkimiyet ve milli egemenlik üzerine yazıları yayımlanmıştır. Derginin son sayfalarında dönemin Uşak il genel meclisinin üyelerinin fotoğrafları, 1943 ve 1948 Uşak ilindeki 23 Nisan kutlamalarına ait fotoğraflar yayımlanmıştır.

---

³⁸ Dergide yazıları yayımlanan yazarlar için bkz. Uşak Halk Eğitim Dergisi, S.2, Mayıs 1978; S.3, Temmuz 1978; S.4, Eylül 1978; S.5, Kasım 1978; S.6, Ocak 1979.

Uşak Kültür ve Turizm Araştırma Derneği Dergisi (UKTAD): 1998-2000 yılları arasında dokuz sayı olarak çıkartılmıştır. Uşak'ın tarih coğrafya, ekonomi, kültür, turizm, folklor ve sanat konularını işlemiştir. Uşak'ta basılan dergi, üç ayda bir çıkmış ve ücretsiz olarak dağıtılmıştır. Derginin kapağında "*Her Şey Uşak İçin*" sloganı bulunmaktadır. Sahibi Uşak Kültür Turizm Araştırma Derneği adına yönetim kurulu başkanı Adnan Bal, yazı işleri müdürü Nazlı Bal Ateşoğlu'dur. Derginin ilk sayısında "*Niye Çıkıyoruz*" başlığı altında derginin çıkış nedeni anlatılmak istenmiştir. Burada Uşak tarihinin yeniden yazılmasının, bireysel çabalarla yazılan eserleri derleyip toparlayıp dergi çalışmalarında değerlendirilmesi, Atatürk ilkeleri doğrultusunda Türk kültürünü çağdaş seviyesine ulaştırmak, toplumun kültürel, sosyal etkinlikleri içinde olan kesimlerin beklentilerini karşılamak temel amaç olarak ifade edilmiştir (UKTAD, 1998).

Dergi çıktığı dönem içinde Uşak il ve ilçelerin kültürel yaşayış hakkında bilgiler verilerek, halkın kültürel hayata sağladığı katkılar anlatılmaya çalışılmıştır. Uşak'taki camileri, Uşak için yazılmış şiirler, Uşak yöresi ninnileri, Uşak köylerindeki ağızlar, özlü sözler, yöresel yemekler, giysiler gibi çeşitleri konularda bilgiler sunulmaktadır. Dergide tanıtılan yerlerin resimlerine de kâfi derecede yer verilmiştir.

IV. BÜLTENLER

Basın bültenleri, belirli bir formatta yazılan, kişiler, kurumlar ve etkinlikler ile ilgili duyuruların metnidirler. Bu duyurular, yazılı ya da sanal ve dergilerde, gönderildiği şekli ile ya da üzerinde makale yazılan yazılması ve kamuoyu ilgisi çekmesi amaçlıdır.

Uşak'ta İlk olarak çıktığı tespit edilen bültenin 1967 yılında Uşak halk eğitim başkanlığı tarafından çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca aynı tarihte *Uşak Turizm ve Folkloru* bülteni de çıkmıştır. 1983-1984 tarihi arasında okul müdürü Cemil Yalçın ve yönetim kadrosunca *Dağarcık Bülteni* çıkarılmıştır. Bülten, daktilo ile yazılmış olup, Besim Atalay İlköğretim Okulu'nun kuruluşu, öğrencilerin mezuniyetleri, şubelerine göre öğretmenlerin dağılımı hakkında bilgi bulunmaktadır. Bu tarihten sonra uzunca bir dönem uşakta bültene rastlanmamaktadır. 1987 yılında *İzci Bülteni* iki sayı olarak çıkmıştır.

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı İzci Kurulu Başkanlığı adına sahibi Hakkı Semerci, yazı işleri müdürü İsmail Üçoğlu'dur. Sadece kapak kısmı mavi renklidir. Bülten yirmi sayfa olup fiyatı beş yüz liradır (İzci Bülteni, 1987). Uşak ilinde 1983 yılında kurulan izci kurulu hakkında bilgi vermektedir. İzcilik hakkında öğrencileri eğitici bilgiler verilmiş, izciliğin amaçları belirtilmiştir. Karikatürlerle faaliyetler canlandırılırken görsel olarak çocukların ilgisini çekmek amaçlanmıştır. *Öğretmenler Günü Bülteni* 1988 yılında çıkarılmıştır (Öğretmenler Günü Bülteni, 1988). Uşak Milli Eğitim Gençlik ve Spor Müdürlüğü adına sahibi Zeki Bilgin İnanlı'dır. Bülten renksizdir ve elli sayfadır. Bültenin içeriğini 1988 Uşak halk eğitim faaliyetlerinin istatistiksel bilgileri, Uşak ilinde 1987-1988 yılı Uşak ilindeki başarılı öğrencilerin durumu, yılın öğretmeni seçilen Ulubey Lisesi fizik öğretmeni Asiye Dombaycı'nın özgeçmişi ayrıca çeşitli liselerden hocaların köşe yazıları bulunmaktadır.

Uşak'ta sanayi ve ticaretin gelişmesine paralel olarak 1990 yılında sonradan bu alanda çıkarılan bülten sayılarında bir artış olduğu gözlenmektedir. Aşağıdaki tabloda Uşak'ta çıktığı tespit edilen bültenler tablo halinde sunulmuştur (Bkz. Tablo-5).

Tablo-5 Uşak'ta Yayınlanmış Bültenler ve Yayın Yılları

Bülten adı	Sahibi	Basıldığı yer	Basım yılı
Uşak İl Aylık Bilgi ve Haber	Uşak Halk Eğitim Başk.	Uşak	1967
Uşak Tur. ve Folk.	Şükrü Erdemli	"	1967
Dağarcık	Cemil Yalçın	"	1983
İzci	Hakkı Semerci	"	1987
Öğretmenler Günü	Zeki Bilgin İnanlı	"	1988
MÜSİAD	Beyazıt Sağıroğlu	"	1994
Sadeçler	-	"	1994
Uşak Der	-	"	1994
Uşak Egem	-	"	1998
Uşak Mimarlık	Mustafa Sinemci	"	1998
Banaz Belediyesi	Banaz Belediyesi	"	1999
Uşak Belediyesi	Uşak Belediyesi	"	1999
CHP Uşak İl	Talat Arca	"	2002

Keyifli Alışveriş	Nezihe Hatun Karahan	"	2002
Yarenler	İstanbul Uşaklılar Der.	-	2006

SONUÇ

Uşak şehrinin, Osmanlı döneminde ve Cumhuriyetin ilk yıllarında Kütahya'ya bağlı bir kaza olması, şehrin pek çok alanda olduğu gibi, basın alanında da gelişmesine engel teşkil etmiştir. Uşak ilindeki matbaalarda 1950 ve 1960 yıllarının baskı makineleri kullanılmaktadır. Uşak'taki matbaa işiyle uğraşanların bu alandaki teknolojik gelişmeleri yakından takip ettiği fakat başta ekonomik sebepler olmak üzere bu sektörde yeni modern aletlerin alınmadığı ve mevcut eski makinelerin kullanılmasına devam edildiği, ayrıca matbaa alanında yetişmiş profesyonel bir kadronun oluşmadığı iş yeri sahiplerinin hemen hemen tamamı baba mesleği olarak matbaacılık işini sürdürdükleri görülmüştür.

1953 yılında Uşak'ın il olmasıyla kısa süre içinde pek çok gazete yayın hayatına başlamıştır. Fakat şehirde yeterli sayıda matbaa olmamasından dolayı gazeteler başta Afyon olmak üzere Kütahya, İzmir gibi yerlerde basılmıştır. Gazetelerin il dışında basılıp ve Uşak'ta dağıtımının yapılması gazete sahiplerine yüksek maliyete sebep olmuştur. Bu durum kısa süre sonra gazetelerin yayınlarına son vermeleriyle neticelenmiştir. Uşak'ta gazetecilik daha sonraki senelerde de kısa süreli yayın hayatıyla dalgalı bir süreç göstermiştir. 1980 yılından itibaren yerel gazetelerin yayın hayatı daha uzun süreli olmuştur. Bu yıllarda ve sonrasında çıkan gazetelerin büyük bölümü günümüzde de yayınlarını devam ettirmektedirler.

Uşak'ta ilk çıkarılan gazetelerin uzun ömürlü olmaması gibi Uşak'ta ilk çıkmaya başlayan dergiler de maalesef uzun ömürlü olmamıştır. 1936 yılında ilk sayısı yayınlanan Uşak Halkevi Dergisi sadece iki sayı çıkabilmiştir. Daha sonra çıkan Akın, Höyük, Dünkü Bugünkü Uşak, Uşak Halk Eğitim dergilerinin de akıbeti aynı olmuştur. Günümüzde ise yerel basının ve halkın kitle iletişim araçlarından olan bilgisayar teknolojisini yaygın şekilde kullanması,

bu tür haberciliğin hızlı ve ekonomik olmasından dolayı internet aracılığıyla haberler topluma duyurulmaktadır.

KAYNAKÇA

- Uşak Halkevi Dergisi. (1936). İstanbul.
Akın Gazetesi. (1955). Uşak.
Demokrat Uşak Gazetesi. (1954). Afyon.
Gürel Gazetesi. (1956). Uşak.
Halkın Sesi Gazetesi. (1955-1956). Uşak.
Murat Gazetesi. (1953-1954). Afyon.
Ülkü Gazetesi. (1964). Uşak.
30 Ağustos Gazetesi. (1959-1960). Uşak.
Akın Dergisi. (1967). Uşak.
Höyük Dergisi. (1968). Ankara.
Dünkü Bugünkü Uşak Halk Eğitimine Yardım Derneği Dergisi. (1969). Uşak.
Uşak Haber Gazetesi. (1980). Uşak.
Uşak Postası Gazetesi. (1967-1968). Uşak
Uşak Yurt Gazetesi. (1973). Uşak.
Uşak Halk Eğitim Dergisi. (1978). Ankara.
Uşak İl Yıllığı. (1973). Uşak.
İzci Bülteni, Öğretmenler Günü Bülteni. (1978). Uşak.
Ege Ses Gazetesi. (1983-1978). Uşak.
Milli Hâkimiyet Dergisi. (1985). Ankara.
Yeşil Banaz Gazetesi. (1986). Banaz.
Aydeniz, H. (2007). *Tarihsel ve Literal Açından Yerel Gazetecilik*. (Editör: Suat GEZGİN, B. Nigar ERDEM). *Türkiye’de Yerel Basın*. İstanbul: İ.Ü. İletişim Fakültesi Yayınları.
Çığ, Ü. (2007). *19. Yüzyılda Osmanlı’da Gazetecilik Hareketleri: Takvim-i Vekayi’den Vilayet ve Özel Girişim Gazetelerine*. (Editör: Suat GEZGİN, B. Nigar ERDEM). *Türkiye’de Yerel Basın*. İstanbul: İ.Ü. İletişim Fakültesi Yayınları.
Erdem, B. N. (2007). *12 Eylül İhtilalı’nın Yerel Basınının Haber Seçimleri Üzerindeki Etkisi: Hâkimiyet Gazetesi Örneği*. (Editör: Suat GEZGİN, B. Nigar ERDEM). *Türkiye’de Yerel Basın*. İstanbul: İ.Ü. İletişim Fakültesi Yayınları.

- Ersin, M. (2003). *Kurtuluş Savaşında Uşak'la İlgili Anılar*. Uşak: Özler Ofset Reklam ve Matbaacılık.
- Koloğlu, O. (1994). *Osmanlı'dan Günümüze Türkiye'de Basın*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Mutaf, A. (1999). *Osmanlı Dönemi Balıkesir Mahalli Basını ve Kültür Hayatına Katkıları. I. Balıkesir Kültür Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri*. (1-2 Haziran 1998), Balıkesir. s.431-436.
- Öntuğ, M.,& Solak, E. (2005). *Uşak'ta Eğitim. İlkler Şehri Uşak*. İstanbul: Uşak Valiliği,
- Özgen, M. (2004). *Türkiye'de Basının Gelişimi ve Sorunları*. İstanbul.
- Öztop, Ş. (1996). *Uşakta Kültürel Etkinlikler. Uşak Sanayici ve İşadamları Dergisi*. Uşak.
- Solak, E. (2002). *XX. Yüzyıl'da Uşak*. Uşak: Batıkol Matbaacılık.
- Uşak Halk Evi Dergisi*. (1936). İstanbul: Resmi Ay Basımevi.
- Uşak Kültür Turizm Araştırma Derneği Dergisi*. (1999). (UKTAD) Temmuz-Ağustos-Eylül Sayısı. Uşak: Önder Matbaacılık.
- Varlık, B. (1973). *Yerel Basının Öncüsü: Vilayet Gazeteleri Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi*. İstanbul.

EKLER

Uşak'ta 24 Aralık 1955 tarihinde çıkan Halkın Sesi Gazetesi'nde Yayınlanan reklamda Gürel Matbaası Baskı Makinesini ait Fotoğraf

Özkaya Matbaası: Alman yapımı Heilderberg model baskı makinesi

Özbaş Matbaası: Presto marka Alman yapımı baskı makinesi: tamamen elle sallama, yarı otomatik makinedir.

